

شماره ۳۵۲

بریده جراید

از تاریخ: ۹۵/۰۹/۱۴ تا تاریخ: ۹۵/۰۹/۲۰

فهرست مطالب بریده جراید (شماره ۳۵۲)

عنوان مطلب	روزنامه	صفحه روزنامه	تاریخ چاپ
دخل و خرج با تدبیر و امید	سایت تاجران	-	-
افزایش نرخ ارز، تهدید یا فرصت برای صنایع	گسترش صمت	۴	۹۵/۰۹/۱۴
تلاش برای حل محدودیت‌های بانکی	جهان صنعت	۱۲	۹۵/۰۹/۱۴
شارژ خارجی شهرک‌های صنعتی	دنیای اقتصاد	۳	۹۵/۰۹/۱۴
تکاپو در صنعت پوشاک	گسترش صمت	۶	۹۵/۰۹/۱۵
دلار بالا کشید	جهان صنعت	۳	۹۵/۰۹/۱۵
بودجه صنعتی، معدنی و تجاری سال ۹۶	دنیای اقتصاد	۳	۹۵/۰۹/۱۵
راه بی‌بازگشت اقتصاد ایران	گسترش صمت	۱۴	۹۵/۰۹/۱۶
افزایش نرخ ارز در بودجه، کمکی به رشد صادرات نمی‌کند	جهان صنعت	۳	۹۵/۰۹/۱۶
الگوی شرقی رونق کسب‌وکار	دنیای اقتصاد	۳	۹۵/۰۹/۱۶
کاهش ۸ درصدی بودجه وزارت صنعت، معدن و تجارت	گسترش صمت	۴	۹۵/۰۹/۱۷
ضربه خوردن صنعت از نوسانات نرخ ارز	جهان صنعت	۳	۹۵/۰۹/۱۷
شروع بهاری تولید در پاییز	دنیای اقتصاد	۳	۹۵/۰۹/۱۷
اکران اطلاعات تسهیلات رونق تولید	دنیای اقتصاد	۳	۹۵/۰۹/۱۷
ایجاد واحدهای جدید، گام بعدی طرح رونق تولید	گسترش صمت	۴	۹۵/۰۹/۱۸
رکود تکان نمی‌خورد	جهان صنعت	۳	۹۵/۰۹/۱۸
فهرست جدید برای تعرفه مواد اولیه نساجی	دنیای اقتصاد	۳	۹۵/۰۹/۱۸
حذف صفر به سود تولید	گسترش صمت	۴	۹۵/۰۹/۲۰
ساختار ضد تولید	جهان صنعت	۳	۹۵/۰۹/۲۰
سکته پاییزه سرمایه‌گذاری صنعتی	دنیای اقتصاد	۳	۹۵/۰۹/۲۰

قابل ذکر است کلیه مطالب عنوان شده در فهرست فوق در سایت انجمن به نشانی www.aiti.ir در

بخش «برگزیده نشریات» قابل رویت می باشد.

دخل و خرج با تدبیر و امید

علیزاده

گزارش‌ها حاکی است حسن روحانی رئیس‌جمهوری، لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ را تقدیم مجلس شورای اسلامی کرده است. بر اساس سند پیشنهادی دولت، بودجه سال آینده با سقف بیش از ۱۰۰۰ تریلیون تومان تعیین شده است. درآمدهای دولت از منابع عمومی ۳۲۰ هزار میلیارد تومان و سهم درآمدهای نفتی ۱۱۱ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. منابع عمومی شامل درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و همچنین واگذاری دارایی‌های مالی است. عواید درآمدهای مالیاتی و همچنین سایر درآمدها حدود ۱۵۹ هزار میلیارد تومان است. به رغم افزایش رقمی درآمدهای مالیاتی، افرادی که درآمدی کمتر از یک و نیم میلیون تومان در ماه دارند از پرداخت مالیات معاف می‌شوند. در همین حال قیمت نفت هم ۵۰ تا ۵۵ دلار در هر بشکه پیش‌بینی شده و قیمت برابری دلار و ریال که در سال جاری ۲۹۹۸ تومان بود در بوجه سال آینده ۳۳۰۰ تومان پیش‌بینی شده است.

حسن روحانی در جلسه تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ به مجلس اظهار داشت: دولت بودجه سال ۹۶ را بر مبنای دو رسالت تهیه کرده است که رسالت اول ارائه خدمات از محل بودجه عمومی در سطح کمیت و کیفیت با توجه به محدودیت منابع و رسالت دوم اهرم کردن منابع بودجه دولتی برای فعال کردن و به حرکت درآوردن بخش غیردولتی در جهت ارائه منابع در ایجاد رشد و تحرک اقتصادی طرح‌های نیمه تمام عمرانی است.

وی تصریح کرد: در نتیجه تحولات بیرونی، منابع ارزی کشور به جهت رفع محدودیت صادرات نفت و آزادی منابع مسکوت شده، افزایش یافته است. دکتر روحانی با اشاره به شرایط ایجاد شده در دوران پساتحریم افزود: از هزینه مبادلات مالی و تجاری خارجی کاسته شده و به تدریج امکان استفاده از خدمات نظام بانکی بین‌المللی، بهره‌مندی از منابع نفتی خارجی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، دسترسی به فناوری‌های نوین و توسعه صادرات غیرنفتی فراهم شده است. در همین حال به تناسب افزایش شفافیت در اقتصاد، از حجم فعالیت‌های رانتهی و مفسده‌آمیز که در فضای غبارآلود تحریم گسترش پیدا کرده بود، کاسته شده است.

دکتر روحانی با اشاره به دستاوردهای اقتصادی دولت یازدهم گفت: دولت تدبیر و امید با در نظر داشتن رویکردی واقع‌گرایانه و عملگرا طی این سال‌ها تلاش کرده با اولویت بندی بحران‌ها و مشکلات نسبت به رفع یا تخفیف آنها اقدام کند. آقای روحانی افزود: در شروع کار دولت یازدهم، نرخ تورم بالای ۴۰ درصد بود ولی دولت مفتخر است که توانست ظرف کمتر از سه سال تورم بالای ۴۰ درصد را به زیر ۱۰ درصد کاهش داد. رئیس‌جمهوری تاکید کرد تحقق رشد اقتصادی هشت درصدی که جزو سیاست‌های برنامه ششم توسعه و یک ضرورت برای امروز و فردای کشور است جز از طریق ثبات اقتصاد کلان میسر نخواهد بود و علاوه بر ثبات اقتصاد کلان نیازمند اصلاحات ساختاری گسترده در اقتصاد کشور است.

دکتر روحانی با اشاره به مشکل اشتغال برای نسل جوان کشور افزود: خالص اشتغال در کشور تغییر نکرده و تقریباً برابر صفر است، این درحالی بود که در همین سال‌ها متولدین دهه ۶۰ در مقیاس بزرگ آماده ورود به بازار کار بودند و عدم ایجاد اشتغال مناسب برای این گروه سبب شد تا بخش بزرگی از آنان ورود به بازار کار را به تعویق اندازند. در نتیجه، نرخ مشارکت نیروی کار در نیمه دوم دهه ۸۰ به میزان قابل توجهی کاهش داشت. اما ظرف دو-سه سال اخیر، فعال شدن جمعیت تحصیلکرده و ورود آن به بازار کار به همراه افزایش نرخ مشارکت اقتصادی زنان، سبب افزایش قابل توجه نرخ مشارکت اقتصادی در هشت فصل اخیر شده است. رئیس‌جمهوری افزود: در یک سال منتهی به تابستان سال ۱۳۹۵ حدود یک میلیون

و ۲۰۰ هزار نفر وارد بازار کار شدند که بالغ بر نیمی از آنان تحصیلات عالی دانشگاهی داشتند و حدود ۶۵ درصد از افراد وارد شده به بازار کار را زنان تشکیل می دهند. رئیس جمهوری ادامه داد: با وجود اینکه طی دو سال منتهی به تابستان سال ۹۵ سالانه به طور متوسط ۷۰۴ هزار نفر به جمعیت شاغل اضافه شده اما همچنان میزان اشتغالزایی متناسب با میزان ورود جمعیت فعال به بازار کار نیست. براساس لایحه بودجه سال ۹۶، معادل ۱۴.۵ درصد از درآمد حاصل از فروش نفت برای اجرای طرح های توسعه ای و پروژه ها، به شرکت ملی نفت تعلق می گیرد و در همین حال قرار است ۲۰ درصد از درآمد نفتی به صندوق توسعه ملی واریز شود. بر اساس توافق اخیر اوپک، میزان تولید روزانه نفت خام ایران نزدیک به سه میلیون و هشت صد هزار بشکه تثبیت شده است. دکتر روحانی با تاکید بر اینکه این توافق یک پیروزی برای دیپلماسی نفتی ایران بود گفت ما با پافشاری و تدابیری که بکار گرفتیم، توانستیم ضمن حفظ انسجام اوپک، ایران را از کاهش تولید نفت مستثنی کنیم. به رغم این تثبیت تولید نفت، برخی کارشناسان معتقدند بودجه بدون توجه به درآمد نفت باید بسته شود. مسعود دانشمند، رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و امارات با اشاره به پیش بینی قیمت نفت در بوجه ۹۶ گفته است این امر که قیمت هر بشکه نفت ۵۵ دلار پیش بینی شده واقعگرایانه نیست و ممکن است تورم را باشد. در ضمن باید توجه داشت که افزایش قیمت نفت به افزایش سایر کالاهای وارداتی هم خواهد انجامید. از دیگر مولفه هایی که بر مخارج و درآمدها تاثیر خواهد گذاشت، نرخ برابری دلار و ریال است. قیمت دلار برای سال آینده ۳۳۰۰ تومان پیش بینی شده و دولت در بودجه ۹۶ ارز را تک نرخي نکرده است. پدram سلطانی، نایب رئیس اتاق تهران، گفته است یکی از دلایل تاخیر در تک نرخي شدن ارز محقق نشدن پیشبینی های بانک مرکزی در خصوص سطح روابط بانکی ایران و سایر کشورها بود زیرا انتظار می رفت کمتر از یک سال پس از اجرایی شدن برجام، شاهد سطح مطلوبی از کارگزاری بانک های ایران و خارجی باشیم. سلطانی با اشاره به سیاست ارزی دولت در سه سال گذشته افزود ادامه سیاست دو نرخي و اعمال سیاست ارزی شناور مدیریت شده بوده که بعد مدیریتی آن پررنگ تر هم شده است ولی در این مدت نرخ ارز خودش را با تغییرات تورمی اقتصاد کشور منطبق نکرده است و به علت نگرانی از آثار تغییرات جهشی نرخ ارز، دولت در اعمال سیاست تک نرخي کردن ارز محتاط تر عمل کرده است. پدram سلطانی تاکید کرده که اندازه اقتصاد و ضرورت ها و الزامات حرکت اقتصاد ما و نیز درآمدهای نفتی در سال های آینده دیگر این ابزار لازم را برای تسلط و چیرگی دولت به بازار ارز نخواهد داد.

تطابق بودجه سال ۹۶ با اسناد بالادستی نظام هم از اهمیت زیادی برخوردار است. هر چند سند نهایی برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور به تصویب نهایی مجلس نرسیده، ولی کلیات این سند در دست است. بر اساس برنامه پیشنهادی، تولید ناخالص داخلی تا سال ۱۳۹۹ باید رشد متوسط سالانه ای معادل ۸ درصد و صادرات غیرنفتی کالا و خدمات رشد ۲۱.۸ درصدی داشته باشد. بر اساس این سند، تولید سرانه باید رشد متوسط سالانه ۶.۷ درصدی داشته باشد و نرخ بیکاری که در سال گذشته ۱۱ درصد بوده در سال ۱۳۹۹ به ۷ درصد برسد.

کارشناسان تاجران هم معتقدند که به رغم پیروزی بزرگ دیپلماسی نفتی ایران در اوپک، شایسته است ما بیش از پیش تمرکز را بر تولید غیر نفتی گذاشته و در این راستا از همکاری بخش خصوصی بهره بگیریم. رئیس جمهوری محترم نیز تاکید کرده اند که در شرایط پساتحریم جذب سرمایه گذاری خارجی و توسعه صادرات غیرنفتی فراهم شده و در این بستر، یکی از اهداف اصلی بوجه ۹۶، به کارگیری منابع بودجه دولتی برای فعال کردن بخش خصوصی بوده است. امید است با استفاده بهینه از شرایط پسابرجام و در چهارچوب اقتصادی مقاومتی، دولت همانطور که وعده داده به زودی برنامه جامع خود را برای تحقق رشد فراگیر، اشتغالزا و ضد فقر در بودجه ۹۶ ارائه دهد.

با توجه به افزایش نرخ ارز در هفته گذشته مطرح شد

افزایش نرخ ارز، تهدید یا فرصت برای صنایع

سید محمدحسن سیدزاده - گروه صنعت: هر سال در چنین روزهایی، بازار ارز دستخوش تغییر و نوسان قابل ملاحظه‌ای می‌شود، با این حال در هفته اخیر نرخ‌ها در قیاس با ۳ تا ۴ ماه اخیر رکورد شکنی کردند.

به طوری که نرخ دلار در یک ماه اخیر از حدود ۳۵۶۰ تومان افزایش پیدا کرده و تا حدود ۴ هزار تومان نیز پیش رفته است. حال تاثیر نرخ ارز بر صنایع کشور با توجه به میزان وابستگی به مواد اولیه خارجی مشخص می‌شود به عبارت دیگر در صورت خودکفایی در تامین مواد اولیه افزایش نرخ ارز نه تنها به عنوان تهدیدی برای صنایع محسوب نمی‌شود بلکه می‌تواند به فرصتی برای افزایش رقابت‌پذیری صنعتی نیز تبدیل شود اما در حال حاضر به گفته کارشناسان به دلیل آنکه عمده صنایع کشور برای تامین مواد اولیه یا ماشین‌آلات به واردات وابستگی دارند نوسان نرخ ارز بیشترین آسیب را به این بخش از اقتصاد وارد خواهد کرد و در نهایت این امر منجر به افزایش نرخ کالای تولیدی خواهد شد.

گرانی ارز پایدار نیست

طبق روال عادی هر ساله براساس تفاوت تورم داخل و خارج نرخ ارز باید حدود ۷ درصد افزایش پیدا کند اما دولت در ۳ سال اخیر از روند آرام افزایش نرخ ارز جلوگیری کرده به همین دلیل عواملی همچون جو روانی انتخابات آمریکا، افزایش تقاضا در بازار ارز به دلیل اربعین و ژانویه، نتایج احتمالی اجلاس اوپک و چشم‌انداز قیمت نفت، تعیین نرخ ارز در بودجه، کسری درآمدی دولت در نیمه دوم سال و کاهش منابع ارزی دولت دست به دست یکدیگر دادند تا سد جلوگیری از افزایش نرخ ارز در این روزها شکسته شود البته ولی‌الله سیف، رییس کل بانک مرکزی افزایش نرخ ارز را پایدار نمی‌داند و در این رابطه معتقد است: «با توجه به اینکه بنیان‌های اقتصادی، جهش و نوسان اخیر بازار ارز را تایید نمی‌کند، بنابراین ماهیت این تحولات برخلاف سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ از جنسی نیست که واجد آثار ماندگار باشد. همچنانکه در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ نیز بخشی از جهش نرخ ارز، به دلیل عوامل انتظاری بود که بعد از روی کار آمدن دولت یازدهم و اصلاح انتظارات، در زمان تعدیل شد. بنابراین افزایش نرخ ارز در روزهای اخیر ناشی از یک شوک انتظاری است و پایدار نخواهد بود» اما این افزایش نرخ بر صنایع کشور تاثیر خود را خواهد گذاشت.

تامین مواد اولیه شاخص تاثیرگذاری ارز بر صنایع

مهم‌ترین عامل تاثیرگذاری نرخ ارز بر صنایع کشور نیز میزان وابستگی صنایع به واردات مواد اولیه است. به گفته کارشناسان و تحلیلگران در صورت کاهش وابستگی صنایع به مواد اولیه خارجی افزایش نرخ ارز نه تنها موجب آسیب به صنایع نخواهد شد بلکه باعث افزایش رقابت‌پذیری و عرضه مناسب‌تر محصولات در بازارهای جهانی نیز خواهد شد. وحید شقاقی، اقتصاددان و عضو هیات علمی دانشگاه تهران در تحلیل دلایل افزایش نرخ ارز به صمت گفت: نرخ واقعی ارز براساس حاصل ضرب نرخ رسمی در تفاوت تورم داخل و خارج محاسبه می‌شود بنابراین نرخ واقعی ارز رقمی بیش از نرخ کنونی است. نرخ ارز از سال ۹۲ تاکنون ثابت بوده در حالی که شکاف میان تورم داخل و خارج حدود ۷ درصد است بنابراین هر سال حداقل باید ۷ درصد نرخ ارز افزایش پیدا می‌کرد اما جلوگیری از روند آرام افزایش نرخ ارز در ۳ سال گذشته باعث شده تا با تغییر شرایط بین‌المللی شاهد افزایش ناگهانی نرخ ارز باشیم. شقاقی یکی از دلایل افزایش نرخ ارز را تغییر و تحولات جهانی و انتخابات آمریکا دانست و افزود: انتخاب ترامپ به عنوان رییس‌جمهوری آمریکا و کابینه ضد ایرانی که در حال تشکیل است، سیگنالی را به جامعه ایران وارد کرده که وضعیت ایران در عرصه بین‌المللی حداقل از شرایط کنونی بهتر نخواهد شد. از سوی دیگر در اقتصاد کشور نیز رکود حاکم است و سرمایه مردم نه تنها در تولید جریان ندارد بلکه با کاهش سود سپرده‌های بانکی نیز سرمایه‌های مردمی سرگردان مانده بنابراین با دریافت کوچکترین سیگنال منفی شاهد این واکنش‌ها خواهیم بود.

تاثیر مثبت و منفی نوسان نرخ ارز بر صنایع

این اقتصاددان با اشاره به تاثیر نرخ ارز بر روند صنایع کشور، گفت: در چنین شرایطی صنایعی که ارزشی بالایی دارند و وابستگی زیادی به مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای خارجی دارند بیشترین آسیب را از افزایش نرخ ارز دریافت خواهند کرد و افزایش نرخ ارز تاثیر خود را به طور مستقیم بر هزینه‌های تولید آنها خواهد گذاشت بنابراین باید منتظر افزایش قیمت کالای تولیدی آنها باشیم به طور مثال خودرو یکی از صنایعی است که در سال‌های اخیر بیشترین تاثیرپذیری را از نوسان نرخ ارز

داشته است. وی با بیان اینکه صنایع متکی به داخل بیشترین منافع را از افزایش نرخ ارز خواهند برد، اظهارکرد: صنایعی که ارز بری بالایی ندارند و از مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای داخلی استفاده می‌کنند بیشترین بهره را از کاهش ارزش پول ملی خواهند برد و هرچه نرخ ارز بالاتر برود قدرت رقابت‌پذیری آنها افزایش پیدا می‌کند و در عرصه صادرات می‌توانند بیشترین سود را کسب کنند.

راهکارهای کاهش تاثیرپذیری صنایع از نرخ ارز

شفافی با تاکید براینکه کاهش وابستگی صنایع به خارج مهم‌ترین عاملی است که باعث کسب منافع صنایع از افزایش نرخ ارز خواهد شد، افزود: متأسفانه در حال حاضر عمده صنایع کشور به مواد اولیه خارجی وابستگی دارند به همین دلیل در برآورد کلی افزایش نرخ ارز به سود صنایع کشور نخواهد بود و به دلیل افزایش قیمت تمام شده تاثیر چندانی بر رشد صادرات ملی نخواهد داشت و به ضرر مصرف‌کننده داخلی تمام خواهد شد. عضو هیات علمی دانشگاه تهران با بیان اینکه برآورد مناسبی از میزان ارز بری صنایع در اقتصاد کشور وجود ندارد، گفت: مطابق آمار دو سال پیش اقتصاد ایران روزانه ۲۰۰ میلیون دلار ارز مصرف می‌کند اما اینکه سهم صنایع در مقابل سایر بخش‌های اقتصادی هم چون خدمات و بازرگانی چه میزان است آماري وجود ندارد به همین دلیل برآورد دقیقی از دنباله‌های منفی چنین رویدادهایی در بخش صنایع نمی‌توان ارائه داد. شفافیتی با اشاره به راهکارهای کاهش تاثیر نوسان نرخ ارز بر صنایع کشور افزود: ابتدا ایران در عرصه بین‌المللی باید مذاکرات خود را با کشورهای اروپایی افزایش داده تا تاثیر امریکا را در توافق انجام شده کاهش دهد. ازسوی دیگر وابستگی کشور را با جلوگیری از واردات بی‌رویه و خروج ارز از کشور باید کاهش داد و کالاهای راهبردی و استراتژیک صنعتی را در داخل تولید کرد.

زمان یکسان‌سازی نرخ ارز نرسیده است

این اقتصاددان با بیان اینکه ظرفیت‌های موجود در کشور و موقعیت جغرافیایی ایران زمینه‌های لازم برای کاهش ارزشی اقتصاد کشور را فراهم کرده، افزود: کاهش ارزشی، یکی از اصول مهم اقتصاد مقاومتی است که اقتصاد کشور را در مقابل تغییر و تحول جهانی مقاوم می‌کند. وی درباره یکسان‌سازی نرخ ارز به عنوان یکی از راهکارهای کاهش تاثیرپذیری از نوسان نرخ ارز گفت: یکسان‌سازی نرخ ارز راهگشا خواهد بود اما اکنون زمان آن فرارنرسیده است. سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز زمانی اتفاق می‌افتد که منابع ذخائر ارزی دولت در شرایط مناسبی باشد تا بتواند بازار را به خوبی مدیریت کند در شرایط کنونی فاصله نرخ ارز دولتی و ارز آزاد نیز زیاد شده و این امر اجرای این سیاست را دشوار خواهد کرد.

افزایش رقابت‌پذیری در صنایع متکی به داخل

آرمان خالقی، عضو خانه صنعت، معدن و تجارت ایران نیز در گفت‌وگو با صمت در تشریح آثار افزایش نرخ ارز بر صنایع کشور گفت: هم‌زمانی چندین رویداد با یکدیگر همچون بار روانی انتخابات امریکا، افزایش تقاضا ارز برای سفر به کربلا، نزدیک شدن به سفرهای خارجی در سال جدید میلادی و... باعث افزایش نرخ ارز و کمیاب شدن ارز در بازار شده است. خالقی با بیان اینکه بیشترین تاثیر نرخ ارز بر واردات مواد اولیه خواهد بود، گفت: صنایعی که از طریق مواد اولیه و ماشین‌آلات خارجی تولید می‌شوند بیشترین آسیب را متحمل خواهند شد و قدرت رقابت‌پذیری خود را از دست خواهند داد اما از سوی دیگر در کالاهای صادرات محور که منشا داخلی دارند نوسان به وجود آمده باعث ارتقای رقابت‌پذیری آنها خواهد شد و بیشتر می‌توانند در بازارهای بین‌المللی کالای خود را عرضه کنند.

عضو خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با بیان اینکه اثر مستقیم نوسان نرخ ارز بر تولید حداقل در ۴۵ روز آینده خود را نشان خواهد داد گفت: در فرآیند تولید هر زمانه اتفاقی رخ دهد حداقل ۴۵ روز تا دو ماه زمان خواهد برد تا شاهد تاثیر مستقیم آن بر کالای تولیدی باشیم اما واحدهای صنعتی برای آنکه بتوانند مواد اولیه جایگزین خود را تهیه کنند، قیمت مواد اولیه را متناسب با قیمت روز تنظیم می‌کنند بنابراین در حال حاضر قیمت تمام شده کالا در بازار افزایش پیدا خواهد کرد اما تاثیر واقعی آن بر بدنه تولید حدود دو ماه آینده خواهد بود. وی با بیان اینکه بخشی از افزایش قیمت ارز حباب قیمت است، گفت: دولت اگر نتواند تقاضای بخش تولید و بازار را به خوبی مدیریت کند نه تنها حباب قیمت شکسته نخواهد شد بلکه ممکن است شاهد افزایش بیشتر قیمت ارز نیز باشیم.

لزوم محاسبه و مدیریت در تقاضای تولید

خالقی با بیان اینکه تقاضای تولید برای ارز یک تقاضای مشخص و قابل پیش‌بینی است اظهارکرد: دولت باید با تعریف سازوکار مناسبی اقدام به جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز تولیدکنندگان در بازار ارز کند و با به‌دست آوردن این آمار تقاضای تولید

برای ارز را محاسبه و براساس آن برنامه‌ریزی کند. عضو خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با بیان اینکه همواره در این روزها شاهد افزایش تقاضا برای ارز هستیم افزود: اتفاق‌های تازه به طور کامل قابل پیش‌بینی است دولت با یک برآورد نسبت به تقاضای بازار باید از قبل نسبت به مدیریت بازار اقدام کند تا شاهد افزایش قیمت نباشیم. میزان تقاضای تولید به طور تقریبی ثابت است، از سوی دیگر روزهای افزایش تقاضا نیز قابل پیش‌بینی است بنابراین به راحتی می‌توان بازار را مدیریت کرد تا صنایع در این روزها آسیب نبینند. وی با بیان اینکه چند نرخ بودی ارز در بازار باعث رانت و آسیب به بخش خصوصی خواهد شد، گفت: زمانی که به بازار فشار بیاید و فاصله ارز دولتی و آزاد زیاد شود هم چون دولت گذشته شاهد به وجود آمدن نرخ سومی برای ارز خواهیم بود. دولت باید از این امر جلوگیری کند تا به مرور زمان سیاست تک نرخ شدن ارز محقق شود. بنابراین گزارش، تاثیر نوسان نرخ ارز بر صنایع از جمله عواملی است که میزان مقاومت اقتصادی کشور را نشان می‌دهد. به عبارت دیگر نرخ ارز مقوله‌ای است که در صورت خودکفایی در تامین مواد اولیه و کاهش وابستگی به خارج می‌تواند عاملی برای افزایش رقابت‌پذیری صنایع کشور محسوب شود اما در شرایط کنونی تبدیل به عاملی منفی برای کاهش رقابت‌پذیری شده است که با مدیریت بازار ارز، جمع‌آوری اطلاعات و برنامه‌ریزی صنعتی می‌توان این تهدید را به فرصتی برای صنایع تبدیل کرد.

روزنامه جهان صنعت / یکشنبه ۹۵/۰۹/۱۴ شماره ۳۵۱۰ صفحه ۱۲

سرمایه‌گذاران نیوزیلندی در تهران؛

تلاش برای حل محدودیت‌های بانکی

صفحه کشاورزی و بازرگانی: پس از انتخابات آمریکا نیز همچنان هیات‌های تجاری جدیدی برای گسترش همکاری‌های اقتصادی به ایران می‌آیند و برخی از مقامات بلندمرتبه خارجی نیز بارها پس از اظهارنظرهای ضدایرانی ترامپ، حمایت خود را از ایران و گسترش میزان تجارت با ما ابراز داشته‌اند. در همین راستا وزیر تجارت نیوزیلند نیز پس از ۱۲ سال به همراه ۱۸ شرکت نیوزیلندی فعال در حوزه‌های الکترونیک، ارتباطات، لبنیات، مواد غذایی دریایی و گوشتی، فناوری‌های کشاورزی، حفاری‌های صنعتی، فناوری ساخت بناهای مقاوم در برابر زلزله و امور علمی - تحقیقاتی به ایران آمد تا با اعضای اتاق بازرگانی کشورمان دیدار کرده و زمینه‌های جدید برای همکاری‌های اقتصادی دو کشور را کشف و بررسی کند تا به این صورت در حوزه جلب سرمایه و فناوری از نیوزیلند اقداماتی صورت گیرد. وی همچنین هدف از سفر خود به ایران را حل محدودیت‌های بانکی عنوان کرده و قول داده تا تلاش کند محدودیت‌های بانکی مرتفع شود. این در حالی است که میزان تجارت دو جانبه دو کشور به علت تحریم‌های غرب به ۹۰ میلیون دلار در سال گذشته کاهش یافت ولی اکنون تحرکی در آن ایجاد شده و طبق آمارهای منتشره، این رقم به ۱۷۴ میلیون دلار رسیده است. همچنین قرار است تا با توسعه روابط تجاری بین بخش‌های مختلف از جمله بخش خصوصی دو کشور فرصت یک میلیارد دلاری روابط تجاری بین ایران و نیوزیلند فراهم شود و روابط تجاری بین دو کشور به این سطح ارتقاء یابد.

نداوم حضور هیات‌های تجاری در ایران

بر همین اساس نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایران در همایش تجاری ایران و نیوزیلند که در اتاق بازرگانی ایران برگزار شد، گفت: با وجود برخی نگرانی‌ها بعد از انتخابات آمریکا مبنی بر فعالیت‌های اقتصادی و تجاری با ایران، هنوز هم هیات‌های تجاری کشورهای مختلف دنیا برای برقراری روابط با ایران ابراز علاقه‌مندی می‌کنند. پدram سلطانی اظهار کرد: حضور وزیر تجارت این کشور به همراه هیات تجاری نشانه‌ای از اراده مقامات مسوول و همتایان تجاری نیوزیلندی در توسعه روابط اقتصادی و تجاری با ایران است. نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اینکه حجم تجارت دو کشور در سال‌های گذشته کاهش محسوسی داشته است، گفت: در سفر چند ماه گذشته وزیر امور خارجه کشورمان به نیوزیلند در رابطه با افزایش حجم روابط تجاری و اقتصادی دو کشور تا سقف یک میلیارد دلار در سال‌های نزدیک آینده توافق شد. سلطانی اظهار داشت: ظرفیت فعالیت تجاری و اقتصادی بین دو کشور بیش از آن چیزی است که در حال حاضر وجود دارد. وی بیان داشت: بخش خصوصی و اقتصاد ایران دوره جدیدی از فعالیت تجاری و اقتصادی را با برداشته شدن تحریم‌ها و ایجاد فرصت‌های جدید آغاز کرده است و قطعاً ظرفیت‌های اقتصادی ایران برای همتایان اقتصادی ما جذابیت خواهد داشت. سلطانی بیان داشت:

نیوزیلند ظرفیت‌های مختلفی در بخش‌های کشاورزی، صنایع غذایی و گردشگری دارد و ایران هم در این بخش‌ها ظرفیت‌ها و استعدادها خوبی دارد. نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایران افزود: ایران به غیر از بازار ۸۰ میلیونی یک کشوری با ثبات و آرامش در منطقه خاورمیانه است که دارای ظرفیت‌های مختلف، منابع طبیعی از جمله نفت و گاز و همچنین ظرفیت نیروهای جوان و تحصیلکرده است. وی با بیان اینکه به زعم اقتصاددانان دنیا، ایران در آینده از اقتصادهای نوظهور دنیا خواهد بود، تصریح کرد: بخش خصوصی در عصر جدید اقتصاد تمایل دارد تا تعامل تجاری با هم‌تایان تجاری در سراسر دنیا داشته باشد و این ظرفیت را از بالقوه به بالفعل تبدیل کند. سلطانی بیان داشت: در این مسیر مزیت‌های اقتصادی هر اقتصاد و هر کشوری در شرایطی که استعداد سرمایه‌گذاری در کشور ما وجود داشته باشد، مدنظر ماست. نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایران بیان داشت: نیوزیلند کشوری توسعه یافته است و ما متواضعانه از هم‌تایان تجاری نیوزیلندی دعوت می‌کنیم تا مسیری را که طی کرده‌اند، با ما به اشتراک بگذارند. وی بیان داشت: نگاه تجاری ما به دنیا نگاهی بلندمدت است و امروز نقطه عطف تجاری بین ایران و نیوزیلند محسوب می‌شود. وی گفت: در مسیر توسعه روابط تجاری با وزیر تجارت این کشور صحبت‌هایی داشتیم و مقرر شد تا کارگروه‌هایی مبنی بر شناسایی ظرفیت‌های بالقوه بین دو کشور تشکیل شود و بعد از این اگر هیات‌های تجاری بین دو کشور رفت و آمد داشته باشند، توسط این کارگروه‌ها وضعیت تجاری پایش و رصد پیشرفت‌ها و دلایل پیشرفت‌ها بررسی و رفع شود.

ارتقای سطح روابط تجاری تا یک میلیارد دلار

در این همایش همچنین وزیر تجارت نیوزیلند با ابراز خوشحالی از حضور در ایران به همراه چند هیات تجاری این کشور گفت: این اولین هیات تجاری نیوزیلند است که در ۱۲ سال گذشته از ایران دیدار می‌کند. تادمکلی با بیان اینکه این بزرگ‌ترین هیات تجاری در ۲۰ سال گذشته است که به ایران سفر کرده است، گفت: نیوزیلند در ایران سابقه طولانی در همکاری با هم دارند و نیوزیلند از سال ۱۹۷۵ تاکنون در ایران سفارت داشته که طولانی مدت‌ترین سفارتخانه نیوزیلند در منطقه خاورمیانه است. وی با اشاره به علاقه‌مندی شرکت‌های نیوزیلندی برای برقراری روابط تجاری با ایران اظهار داشت: نیوزیلند ارزش فراوانی برای توسعه روابط تجاری با ایران قائل است و سفر من به ایران در پاسخ به سفر وزیر خارجه ایران به نیوزیلند است. مکللی با اشاره به اینکه این دیدار فرصتی برای تجدید آشنایی و ایجاد روابط جدید و استحکام روابط رو به رشد دو کشور را فراهم می‌کند، گفت: امیدواریم بتوانیم مواد غذایی و محصولات باغبانی را با کیفیت بالا به ایران صادر کنیم. وزیر سرمایه‌گذاری‌های دولتی نیوزیلند اظهار داشت: بانک جهانی اخیراً اعلام کرده که نیوزیلند بهترین کشور در دنیا برای تجارت از لحاظ تسهیلات در آستانه برقراری تجارت با آن است. معاون وزیر امور خارجه نیوزیلند با ابراز امیدواری برای توسعه روابط تجاری بین دو کشور اظهار داشت: امیدواریم با توسعه روابط تجاری بین بخش‌های مختلف از جمله بخش خصوصی دو کشور فرصت یک میلیارد دلاری روابط تجاری بین ایران و نیوزیلند فراهم شود و روابط تجاری بین دو کشور به این سطح ارتقای یابد. وی بیان داشت: تجارت با ایران نیازمند روابط تجاری و شخصی قوی با شرکای قدرتمند ایرانی است و من مطمئن هستم که این دیدارها شرکت‌ها را قادر می‌سازد تا چنین روابطی را ایجاد کنند.

روزنامه دنیای اقتصاد / یکشنبه ۱۴/۰۹/۹۵ شماره ۳۹۲۴ صفحه ۳

تعامل با سه کشور ترکیه، چین و هند کلید خورد

شارژ خارجی شهرک‌های صنعتی

دنیای اقتصاد: ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک در راستای شارژ خارجی پس از رایزنی‌های صورت گرفته با ترکیه و چین وارد فاز جدیدی شد؛ به طوری که در سفر هیات اقتصادی ایران به هند، این امکان به وجود آمد تا با توجه به روابط تجاری دو کشور پیشنهاد راه‌اندازی شهرک صنعتی جدید به هند نیز مطرح شود. براساس مذاکرات صورت گرفته با این کشور شهرک صنعتی مشترک در چابهار راه‌اندازی خواهد شد، که به گفته مسوولان ایرانی و هندی با راه‌اندازی این شهرک می‌توان گام مهمی در توسعه روابط تجاری و بازرگانی میان دو کشور برداشت. رایزنی با کشورهای متقاضی برای راه‌اندازی شهرک‌های صنعتی مشترک پس از توافق ایران با ۶ قدرت جهانی آغاز شد؛ به طوری که در ابتدای امر چین با توجه به مناسبات اقتصادی و تجاری که با ایران دارد خواهان راه‌اندازی شهرک صنعتی مشترک برای تولید قطعات خودرو در ایران شد. در این خصوص

یادداشت تفاهمی نیز میان محمدرضا نعمت‌زاده وزیر صنعت، معدن و تجارت ایران و وزیر بازرگانی جمهوری خلق چین به امضا رسید. به گفته مسوولان ایرانی با توجه به آماده بودن زیرساخت‌های شهرک صنعتی مدنظر چینی‌ها راه‌اندازی این شهرک در مدت زمان کوتاهی امکان پذیر است. از سوی دیگر در تفاهم‌نامه امضا شده میان ایران و چین امکان سرمایه‌گذاری مشترک در شهرک‌های صنعتی تخصصی با طرف‌های ایرانی نیز پیش‌بینی شده است که به گفته فعالان صنعتی در نظر گرفتن این بند در تفاهم‌نامه می‌تواند به رفع مشکل تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی کمک بسیاری کند اما با وجود تفاهم‌نامه منعقد شده میان دو کشور اجرای فاز عملیاتی این شهرک در انتظار اعلام سیاست‌های حمایتی دولت چین از شرکت‌های متقاضی برای حضور است و تاخیر در اعلام این سیاست‌ها موجب شده تا با گذشت نزدیک به سه ماه از عقد تفاهم‌نامه صورت گرفته خبری از پیشرفت راه‌اندازی این شهرک اعلام نشود. در این خصوص فرشاد مقیمی معاون برنامه‌ریزی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران می‌گوید: در جلسه این هفته شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌های سیستان و بلوچستان و هرمزگان وضعیت شهرک صنعتی مورد نظر چین مشخص و این شهرک در منطقه مکران احداث خواهد شد. با توجه به اظهارات معاون برنامه‌ریزی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران می‌توان گفت وضعیت شهرک صنعتی مشترک با چین در هفته جاری مشخص خواهد شد. پس از چین، ترکیه نیز خواهان راه‌اندازی شهرک صنعتی مشترک با ایران شد و در این خصوص نیز تفاهم‌نامه‌ای با اتاق صنایع استانبول به امضا رسید. مذاکره با اتاق صنایع استانبول برای ایجاد شهرک تخصصی ترکیه برای احداث ۱۴۰ واحد تولیدی با سرمایه‌گذاری بیش از ۱۰ میلیارد دلاری صورت گرفت. تفاهم‌نامه‌ای که به گفته فعالان صنعتی تمام موارد مورد نیاز برای راه‌اندازی شهرک صنعتی در آن دیده شده است. ترکیه به منظور نشان دادن جدیت خود در راه‌اندازی این شهرک شرایطی نیز برای محل استقرار این شهرک در نظر گرفته است که در این خصوص می‌توان به نزدیک بودن محل شهرک صنعتی به فرودگاه، راه‌آهن و جاده اشاره کرد. از سوی دیگر این کشور در تفاهم‌نامه منعقد شده دسترسی به زیرساخت‌های آب، برق و گاز را نیز برای زمینی به متراژ ۵۰۰ هکتار مد نظر قرار داده است که به گفته مسوولان تاکنون ۱۵ منطقه برای راه‌اندازی شهرک صنعتی مشترک به این کشور پیشنهاد شده است، اما هنوز محل احداث این شهرک نامشخص است. درخصوص آخرین وضعیت شهرک صنعتی مشترک با ترکیه نیز معاون برنامه‌ریزی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران می‌گوید: به ترکیه ۱۵ شهرک صنعتی پیشنهاد شده است که این کشور طی یک ماه آینده و پس از بررسی شهرک‌های پیشنهادی برای بررسی نهایی به ایران خواهد آمد و وضعیت این شهرک نیز در آن زمان مشخص خواهد شد. حال پس از تفاهم‌نامه‌های منعقد شده، هیات اقتصادی با توجه به مناسبات تجاری و اقتصادی میان این دو کشور، هند را به‌عنوان یکی دیگر از شرکا برای راه‌اندازی شهرک صنعتی در نظر گرفته‌اند و در راستای تسهیل راه‌اندازی این شهرک نیز چابهار به‌عنوان محل راه‌اندازی این شهرک به این کشور پیشنهاد شده است. به گفته مسوولان هندی در صورت فراهم بودن شرایط برای راه‌اندازی این شهرک این کشور علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری ۲۰ میلیارد دلاری در ایران است. به گفته فعالان اقتصادی راه‌اندازی این شهرک صنعتی با توجه به تفاهم‌نامه‌ای که پیش از این برای تسریع ترانزیت سه‌جانبه میان ایران، هند و افغانستان به امضا رسیده بود این امکان را به وجود می‌آورد تا ایران به قطب حمل‌ونقل در منطقه تبدیل شود. معاون برنامه‌ریزی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران در ادامه به تفاهم‌نامه‌ای که با عراق منعقد شده اشاره کرد و افزود: براساس این تفاهم‌نامه ایران مناطق صنعتی مستقر در کشور عراق را تکمیل خواهد کرد. مقیمی در ادامه به تمایل سرمایه‌گذاران ایرانی مقیم خارج از کشور به سرمایه‌گذاری در شهرک‌های صنعتی اشاره کرد و افزود: سرمایه‌گذاران ایرانی مقیم خارج تمایل بسیاری برای سرمایه‌گذاری در شهرک صنعتی جاسک بدون حمایت‌های دولتی از خود نشان داده‌اند که این امر نتایج مثبتی را در رشد این شهرک‌ها به همراه خواهد داشت. معاون برنامه‌ریزی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران درخصوص اینکه چه مزایایی برای سرمایه‌گذاران خارجی در نظر گرفته شده است نیز افزود: دسترسی به آب‌های آزاد یکی از مزایای اصلی شهرک‌های صنعتی مستقر در این مناطق است که این امر موجب شده است تا کشورهای آسیای شرقی تمایل بسیاری برای حضور در این مناطق داشته باشند. به گفته مقیمی، بسیاری از کشورهای آسیای شرقی ابراز تمایل کرده‌اند که واحدهای تولیدی خود را در این مناطق احداث کنند چرا که این مناطق صادرات برای آنها را مقرون به‌صرفه خواهد کرد. مالکیت ۱۰۰ درصدی زمین، معافیت‌های مالیاتی و... از دیگر مزایایی است که به گفته مقیمی برای سرمایه‌گذاران در این مناطق در نظر گرفته شده است. از سوی دیگر به گفته مسوولان سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران رویکرد

سرمایه‌گذاری مشترک در شهرک‌های صنعتی با الزام تولید رقابتی، صادرات حداقل ۳۰ درصد از محصولات، انتقال فناوری و دانش فنی و ایجاد قابلیت توسعه محصول با سرمایه‌گذاری در واحدهای تحقیق و توسعه است.

قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی

بر اساس قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی باید با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور به منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات صورت گیرد که در این خصوص نیز چهار ضابطه در نظر گرفته شده است. رشد اقتصادی، ارتقای فناوری، ارتقای کیفیت تولیدات، افزایش فرصت‌های شغلی و افزایش صادرات یکی از بندهای در نظر گرفته شده برای تشویق سرمایه‌گذاران خارجی است. از سوی دیگر در این قانون آمده که سرمایه‌گذاری صورت گرفته نباید موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اختلال در اقتصاد کشور و تضییع تولیدات مبتنی بر سرمایه‌گذاری‌های داخلی شود، همچنین این سرمایه‌گذاری نباید متضمن اعطای امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی باشد (منظور از امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد)، از سوی دیگر سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی نباید از ۲۵ درصد و در هر رشته، از ۲۵ درصد بیشتر باشد (تعیین رشته‌ها و میزان سرمایه‌گذاری در هر یک از آنها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیات وزیران می‌رسد).

روزنامه گسترش صمت / دوشنبه ۹۵/۰۹/۱۵ شماره ۶۵۲ صفحه ۶

تکاپو در صنعت پوشاک

زینب عبدی - گروه صنایع کوچک: در هدف‌گذاری اجرای طرح تکاپو در صنعت پوشاک از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ایجاد بیش از ۲۰۰ هزار نفر فرصت شغلی در گام نخست و یک میلیون شغل در ادامه آن برنامه‌ریزی شده است اما کارشناسان معتقدند تحقق این هدف‌گذاری در ایجاد شهرک صنعتی تخصصی پوشاک عملی خواهد شد چرا که این طرح بر بنگاه‌های کوچک و متوسط تأکید دارد به طوری که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی درصدد است بنگاه‌های موجود در صنعت پوشاک کشور را که با ظرفیت پائینی تولید می‌کنند ارتقا بخشیده و بتواند واحدهای کوچک را برای هم‌افزایی به واحدهای بزرگ متصل کند. اکنون میزان اشتغال صنعت پوشاک کشور حدود ۵۵۰ هزار نفر تخمین زده شده است که تا یک و نیم میلیون نفر امکان افزایش دارد. علی‌ریبعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به تصویب سند توسعه بخش پوشاک در شورای عالی اشتغال گفت: در گام نخست می‌توانیم ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار شغل در صنعت پوشاک ایجاد کنیم؛ اما در مجموع این صنعت ظرفیت ایجاد اشتغال برای یک و نیم میلیون نفر را دارد. این در حالی است که شهرک پوشاک، موتور محرک توسعه صنعت نساجی است و صنایع پوشاک با تجمیع در یک محل می‌توانند از خدمات یکدیگر استفاده کرده و در فضای رقابتی محصولات باکیفیت ارائه دهند. ایجاد این شهرک مانعی برای هیچ‌یک از تولیدکنندگان ایجاد نمی‌کند و به طور کلی ایده‌ای است که واحدهای تولیدکننده پوشاک را در کنار سایر صنایع خدمات‌دهنده به این واحدها قرار می‌دهد تا از امکانات یکدیگر استفاده کنند. بنابراین مجوز احداث ۳ شهرک صنعتی - تخصصی پوشاک در استان‌های تهران، خراسان رضوی و قزوین با پیگیری‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر شده است. به گفته مسئولان، اهداف اصلی در ایجاد این شهرک تخصصی در تکمیل زنجیره پوشاک است تا سبب تقویت بخش‌های پایین‌دستی از جمله رنگرزی، ریسندگی و تولید منسوجات باکیفیت و قیمت تمام‌شده کمتر شود. هم‌افزایی و تامین مواد اولیه به صورت مشترک در ناحیه‌بندی‌های موجود انجام می‌شود اما در برخی شاخه‌ها که زیرساخت‌های تخصصی مورد نیاز است، مانند چرم‌شهر، ترجیح به تجمیع است که فعالیت پراکنده آنها هزینه تمام‌شده تولید و تامین زیرساخت را افزایش می‌دهد.

شهرک پوشاک، سوغات مشهد

سالانه ۲۵ میلیون زائر داخلی و ۵/۱ میلیون زائر خارجی به شهر مشهد سفر کرده و به عنوان سوغات از واحدهای صنفی پوشاک خرید می‌کنند که مزیتی برای تولیدکنندگان است. این در حالی است که احداث شهرک پوشاک برای تجمیع و مدیریت در زنجیره تولید تا مصرف پوشاک برای این شهر یک ضرورت است به طوری که دریافت تسهیلات و مدیریت فعالان این حوزه را آسان‌تر می‌کند. همچنین با ساماندهی تولید تا مصرف، قیمت تمام‌شده پوشاک کاهش می‌یابد. فاسم کیومرثی، سرپرست معاونت امور صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی با بیان این مطلب به صمت گفت: در

داخل یافت شهری مشهد، زمینی با مالکیت شرکت شهرک‌های صنعتی (با توجه به اینکه فعالیت واحدهای تولیدی پوشاک در تعارض با موارد زیست‌محیطی نیست) برای احداث شهرک تخصصی پوشاک در نظر گرفته شده اما هنوز طرح توجیهی به این منظور از سوی شرکت شهرک‌های صنعتی استان دریافت نشده و این طرح در حال تهیه است. مراحل اجرایی در احداث شهرک پوشاک آغاز نشده پس نمی‌توان برآوردی از تعداد واحدهای صنعتی داشت اما در نظر داریم واحدهای تولیدی در کنار بازار فروش ایجاد و نیز مدرسه مد با سالن‌های مد در این شهرک احداث شود. به همین منظور شرکت شهرک‌های صنعتی این استان با همکاری مشاور خصوصی در حال تهیه طرحی برای ساماندهی متقاضیان است. کمیومرئی تأکید کرد: در تلاش هستیم تا با کسب مجوز از دولت، شهرک تخصصی پوشاک را منطقه ویژه اقتصادی تعریف کنیم تا فعالان بتوانند از تخفیف‌ها و معافیت‌های مصوبه آن استفاده کنند زیرا قیمت تمام‌شده بالا مشکل امروز صنعت پوشاک داخلی است در حالی که ارائه خدمات در این منطقه با هزینه‌های کم انجام خواهد شد و در نهایت هزینه تولید کاهش می‌یابد.

شهرک پوشاک روبه‌روی فرودگاه امام

علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در نشست تخصصی توسعه کسب و کار و اشتغال صنعت پوشاک تهران، از راه‌اندازی شهرک پوشاک در نزدیکی فرودگاه امام خمینی(ره) خبر داد و گفت: نیازمند تشویق افراد برای حضور در این شهرک هستیم و باید نظام حمایتی خوبی را برای آن تدوین کنیم. همچنین مدیریت بنگاه‌های پوشاک در کشور ما باید ارتقا یابد و نیروهای کار این صنعت از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای بازآموزی شوند. وی تأکید کرد: رفع مشکلات بیرونی صنعت پوشاک و سیاست‌گذاری در این بخش وظیفه دولت است که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، سیاست‌های جهشی را برای توسعه صنعت پوشاک دنبال می‌کند. ربیعی معتقد است که صنعت نساجی به دلیل عقب‌ماندگی فناوری با رکود مواجه شد و بی‌تعهدی در تغییر به موقع فناوری موجب شد بسیاری از صنایع خود را از دست بدهیم اما اطمینان می‌دهم که با برنامه‌ریزی ۵ ساله و ۱۰ ساله کارخانه‌های نساجی ما قابل برگشت به رقابت‌های منطقه‌ای است. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تصریح کرد: واردات و تعرفه دو موضوع اصلی در صنعت پوشاک است و در کنار این دو مقوله، مبارزه با قاچاق پوشاک نیز باید در دستور کار قرار گیرد؛ چراکه قاچاق پوشاک با حجم کم بوده و به همین دلیل مبارزه با قاچاق در این کالا بسیار دشوار است، در همین راستا یک شهرک تولید پوشاک در کنار فرودگاه بین‌المللی امام‌خمینی(ره) ایجاد می‌شود و برای متقاضیان حضور در این شهرک، مزیت‌های ویژه‌ای را در نظر می‌گیریم. این درحالی است که براساس گزارش مرکز پژوهش‌های اتحادیه پوشاک، اگر صنعت پوشاک کشور در ۳ سال آینده نتواند برنامه‌های خود را عملیاتی کند، رو به نابودی می‌رود و کشورهای ترکیه و چین با عرضه کالا با قیمت‌های اندک، می‌توانند صنعت پوشاک کشور را به انفعال کامل بکشانند. اکنون تولیدکننده داخلی برای ادامه فعالیت، به بازار نیاز دارد درحالی که ایران با ۸۰ میلیون نفر جمعیت بازار خوبی برای صنعت پوشاک است اما در تولید محدودیت دارد. همچنین حدود ۶۰ درصد پوشاک بازار داخل از مبادی قانونی یا قاچاق وارد کشور می‌شود با این حال هدف طرح تکاپو، اتصال تولیدکننده کوچک به تولیدکنندگان بزرگ است. صنعت نساجی در ایران بیشتر روی کالای خواب و فرش ماشینی متمرکز شده است در صورتی که رشته پوشاک ظرفیت بالایی برای توسعه دارد. صنعت پوشاک در جهان به گونه‌ای پیشرفت کرده که حتی نرم‌افزار برش لباس می‌تواند کار انسان را برعهده بگیرد، بنابراین ۲۰۰ تولیدکننده بزرگی که در کشور وجود دارد، می‌توانند از این فناوری یاری بگیرند.

روزنامه جهان صنعت / دوشنبه ۱۵/۰۹/۹۵ شماره ۲۵۱۱ صفحه ۳

دلار بالا کشید

صفحه اقتصاد: گروه اقتصادی- روز گذشته آخرین بودجه دولت یازدهم به مجلس رفت؛ دولت در قالب لایحه بودجه ۱۰۸۴ هزار میلیارد تومانی سال ۹۶ کل کشور، قیمت نفت را در هر بشکه ۵۵ دلار و نرخ دلار را نیز ۳۳۰۰ تومان پیشنهاد کرد. لایحه بودجه سال ۹۶ کل کشور بر پایه نفت با قیمت ۵۵ دلار در هر بشکه و صادرات روزانه دو میلیون ۴۲۰ هزار بشکه پیش‌بینی شده است. قیمت نفت در لایحه بودجه سال آینده نسبت به نرخ‌های امسال دستکم ۱۵ دلار بیشتر است. دلار نیز در بودجه امسال ۲۹۹۸ تومان بوده که برای سال آینده ۳۳۰۰ تومان پیشنهاد شده است. سیگنال افزایش نرخ ارز در بوجه ۹۶ به نوسانات بازار ارز دامن زد و سبب شد تا روز گذشته بار دیگر شاهد رشد نرخ دلار و بازگشت آن به کانال ۳۹۰۰ تومانی باشیم به طوری که نرخ دلار دیروز در ساعات پایانی معاملات در چند قدمی چهار هزار تومان در ایستگاه ۳۹۵۰ تومان ایستاد.

در این میان نرخ ارز در بودجه سال آینده که ۳۳۰۰ تومان پیش‌بینی شده، می‌تواند یک گام دولت را در اجرای سیاست ارز تک‌نرخ به پیش ببرد. پیش‌بینی‌ها حکایت از آن دارد که با سپری شدن نوسانات انتظاری روزهای اخیر بازار ارز مجدداً به آرامش می‌رسد. از سویی طبق پیش‌بینی ولی‌الطه سیف، رییس کل بانک مرکزی بعد از پایان سال نو میلادی تقاضا برای ارز در بازار کاهش یابد و قیمت‌ها مجدداً روند منطقی‌تری در بازار به خود می‌گیرد. در چنین شرایطی پیش‌بینی ارز ۳۳۰۰ تومان در بودجه در مقایسه با میانگین نرخ دلار که در شش ماه اول سال (۲۵۰۰ تومان) در بازار ارز به‌دست آمد، فاصله چندانی ندارد. این موضوع یکسان‌سازی نرخ را آسان‌تر خواهد کرد. از همین رو به نظر می‌رسد که طرح یکسان‌سازی نرخ ارز تا پایان سال اجرایی نشود و دولت این طرح را به سال آینده موکول کند.

بودجه‌ای با هدف اشتغالزایی و رشد اقتصادی

با نگاهی به کلیات بودجه به نظر می‌رسد آخرین بودجه دولت یازدهم، نقطه آغاز ایجاد شفافیت مالی در بودجه و منع هر گونه عملیات مالی در خارج از بودجه خواهد بود. این بودجه از نگاه رییس‌جمهور، نخستین گام از برنامه جامع دولت برای دستیابی به رشد اقتصادی فراگیر، اشتغالزایی و ضد فقر است. بر این اساس، از نظر حسن روحانی، بودجه سال ۱۳۹۶ بر مبنای دو رسالت تهیه و تنظیم شده که رسالت اول، ارائه خدمات از محل بودجه عمومی در بالاترین سطح کمیت و کیفیت با توجه به محدودیت منابع و رسالت دوم، اهرم کردن منابع بودجه دولتی برای فعال کردن و به حرکت در آوردن بخش غیردولتی در جهت ایجاد رشد و تحرک اقتصادی است. آن‌گونه که رییس‌جمهور اعلام کرده، منابع عمومی دولت در سال آینده ۳۲۰ هزار میلیارد تومان خواهد بود؛ این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵ از رشد ۹ درصدی و نسبت به پیش‌بینی عملکرد بودجه امسال ۱۳ درصد رشد دارد. نکته‌ای که در میان اعداد و ارقام بودجه سال آینده مشاهده می‌شود، شفافیت مالی است؛ به طوری که به نظر می‌رسد آخرین بودجه دولت یازدهم، نقطه آغاز ایجاد شفافیت مالی در بودجه و منع هر گونه عملیات مالی در خارج از بودجه خواهد بود. اما مقایسه اعداد و ارقام لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ با لایحه سال ۱۳۹۵ حاکی از آن است که بودجه سال آینده از حیث منابع و مصارف بالغ بر یک میلیون و ۸۴ هزار و ۹۳۹ میلیارد تومان خواهد بود. این در حالی است که منابع و مصارف بودجه سال گذشته، رقمی معادل ۹۵۲ هزار و ۶۳۷ میلیارد تومان بوده است. این رقم نشان می‌دهد منابع و مصارف بودجه سال آینده، از رشد ۱۳/۸ درصدی برخوردار است. بر این اساس، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ درآمدهای دولت ۱۵۹ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که نسبت به لایحه بودجه امسال، ۱۲/۷ درصد رشد پیدا کرده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ درآمدهای دولت ۱۴۹ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود.

در بخش منابع، ۱۱۶ هزار میلیارد تومان برای واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و ۴۴ هزار میلیارد تومان برای واگذاری دارایی‌های مالی برآورد شده است. در بخش مصارف نیز ۶۲ هزار میلیارد تومان مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ۲۰ هزار میلیارد تومان تملک دارایی‌های مالی است. این در حالی است که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در بخش منابع برای واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای ۷۳ هزار میلیارد تومان و واگذاری دارایی‌های مالی ۴۵ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود. در بخش مصارف نیز مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۵۹ هزار میلیارد تومان و تملک دارایی‌های مالی ۱۰ هزار میلیارد تومان بود. از سوی دیگر، گزارش بودجه سال ۱۳۹۶ نشان می‌دهد منابع عمومی دولت ۳۱۹ هزار و ۹۹۹ میلیارد تومان برآورد شده که نسبت به ارقام قانون و پیش‌بینی عملکرد سال به ترتیب از رشد ۹ و ۱۳ درصدی برخوردار است. جمع مصارف عمومی دولت نیز همین رقم خواهد بود. به این ترتیب در بخش منابع، درآمد اختصاصی دولت تا ۵۱۱ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است. این در حالی است که رقم پیش‌بینی شده سال ۱۳۹۵ حدود ۳۹۹/۹ هزار میلیارد تومان بود. منابع و مصارف بودجه عمومی دولت ۲۷۱ هزار میلیارد تومان برآورد شده. این در شرایطی است که رقم لایحه بودجه امسال ۲۰۷ هزار میلیارد تومان بود. این نشان می‌دهد که این بخش بودجه از رشد ۲۰/۸ درصدی برخوردار است.

زیر پوست «بودجه ۹۶»

لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ در حالی تقدیم مجلس شد که اعداد و ارقام جالبی در درون آن مشاهده می‌شود؛ از افزایش یارانه‌های ۴۸ هزار میلیارد تومانی تا سقف معافیت مالیاتی ۱۸ میلیون تومان. دولت دخل و خرج سال آینده را یک‌هزار و ۸۴ تریلیون تومان برآورد کرده است. در همین راستا، بخش‌های مهم لایحه بودجه سال آینده و اعداد و ارقام آن به ترتیب زیر است:

پارانه‌های ۴۸ هزار میلیارد تومانی

براساس تبصره «۱۴» لایحه بودجه سال آینده، به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۶ از محل درآمدهای حاصل از اصلاح قیمت کالاها و خدمات موضوع قانون هدفمند کردن پارانه‌ها تا مبلغ ۴۸ هزار میلیارد تومان و ردیف‌های پارانه‌ای این قانون با استفاده از انواع روش‌های پرداخت نقدی و غیرنقدی به خانوارهای هدف و نیازمند ارائه خدمات حمایتی و کمک به بخش تولید و اشتغال اقدام کند.

کاهش سقف معافیت مالیاتی

در بند «الف» تبصره «۶» لایحه بودجه سال ۹۶ کل کشور آمده است که سقف معافیت مالیاتی در سال آینده مبلغ ۱۸ میلیون تومان در سال تعیین می‌شود. دولت در تبصره «۱۷» لایحه بودجه سال ۹۶ به منظور حمایت از ازدواج جوانان بانک مرکزی را موظف کرده است تمامی بانک‌ها و موسسات اعتباری کشور را ملزم کند تا به اندازه سهم خود از مجموع سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و جاری در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه مشارکت کرده و تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج را در اولویت نخست پرداخت قرار دهد. بر همین اساس تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوجین در سال آینده ۱۰ میلیون تومان با دوره بازپرداخت چهار ساله است. بانک مرکزی همچنین وظیفه نظارت بر اجرای این قانون و جریمه بانک‌های متخلف در این زمینه را برعهده دارند. بر مبنای لایحه بودجه سال ۹۶ که به موضوع تملک و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای می‌پردازد، منابع حاصل از فروش نفت و فرآورده‌های نفتی ۱۱۱ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. همچنین منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول هزار و ۵۵۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. همچنین کل درآمدهای حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای ۱۱۶ هزار میلیارد تومان عنوان شده است. براساس این جدول منابع حاصل از تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۶۲ هزار میلیارد تومان است. براساس لایحه بودجه پیشنهادی دولت، سال آینده ۳۲ هزار ۵۰۰ میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی منتشر می‌شود. همچنین منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی در سال ۹۶، ۴۲ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. همچنین براساس پیش‌بینی دولت، ۹ هزار میلیارد تومان، از واگذاری شرکت‌های دولتی عاید دولت می‌شود همچنین منابع حاصل از استفاده از صندوق توسعه ملی ۶۶۰ میلیارد تومان برآورد شده است.

تراز عملیاتی بودجه منفی‌تر شد

کل درآمدهای دولت شامل درآمدهای مالیاتی، درآمدهای حاصل از مالکیت دولت، درآمد حاصل از فروش کالا و خدمات و درآمد حاصل از جرایم و خسارت‌ها مبلغ ۱۵۹ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. همچنین سهم درآمدهای مالیاتی ۱۱۲ هزار میلیارد تومان است. براساس لایحه بودجه، کل هزینه‌های دولتی ۲۳۶ هزار میلیارد تومان بوده که سهم پرداخت پارانه‌ها ۲۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. بر این مبنا تراز عملیاتی که حاصل اختلاف درآمدها و هزینه‌ها بوده، رقم منفی ۷۶ هزار میلیارد تومان است. گفتنی است در سال ۹۶، رقم ۹۶ هزار میلیارد تومان بابت جبران خدمات کارکنان به عنوان هزینه در نظر گرفته شده است. تراز عملیاتی بودجه جزوی از آن است که گاهی با کسری بودجه اشتباه گرفته شده و این شائبه ایجاد می‌شود که منفی بودن آن به معنای کسری بودجه دولت در سال مالی است. این در حالی است که در تراز عملیاتی، بحث درآمدها در بودجه مطرح است. البته نه درآمد ناشی از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای (نفت) یا واگذاری دارایی‌های مالی (واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و انتشار اوراق). موضوع در تراز عملیاتی مربوط به درآمدهای گنجانده شده در منابع عمومی است. این در حالی است که منابع عمومی دولت را درآمدها به اضافه منابع ناشی از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی تشکیل می‌دهد و باید این سه بخش با یکدیگر هزینه‌های دولت را تامین کنند.

اما موضوع اینجاست که در تراز عملیاتی، درآمدها با مجموع اعتبارات هزینه‌ای دولت مورد مقایسه قرار می‌گیرد. درآمدها از دو بخش مالیات با سهم بیش از ۷۰ درصدی و سایر درآمدها تشکیل شده و اعتبارات هزینه را نیز عمدتاً تا بیش از ۸۰ درصد، حقوق و دستمزد پرداختی دولت به کارکنان شامل می‌شود. بر این اساس وقتی تراز عملیاتی منفی می‌شود که درآمدهای دولت نتواند هزینه‌های جاری آن را به طور کامل پاسخ دهد و باید برای تامین کسری آن سراغ درآمدهای ناشی از فروش نفت رود. این در حالی است که مقایسه ارقام درآمدی و هزینه‌ای دولت در لایحه بودجه سال آینده نشان از تراز منفی ۷۷ هزار میلیارد تومانی عملیاتی دارد که این رقم نسبت تراز منفی ۵۶ هزار میلیاردی قانون بودجه امسال تا ۲۰ هزار

میلیارد تومان رشد داشته و تراز منفی‌تر شده است. در لایحه بودجه سال بعد دولت از منابع ۳۲۰ هزار میلیارد تومانی منابع عمومی خود تا ۳۲۶ هزار میلیارد تومان را به اعتبارات جاری اختصاص داده است. در مقابل درآمدهای آن ۱۵۹ هزار میلیارد تومان است که ۱۱۲ هزار میلیارد تومان آن را مالیات و ۴۹ هزار میلیارد تومان را سایر درآمدها تشکیل داده است. در این شرایط درآمدها نمی‌تواند حدود ۷۷ هزار میلیارد تومان تراز دولت را پوشش داده و باید عمدتاً از محل درآمدهای نفتی تامین شود آن هم در شرایطی که درآمدهای ناشی از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای نیز در بودجه سال ۱۳۹۶ با رشد همراه بود و تا ۱۱۱ هزار میلیارد تومان از محل نفت افزایش یافته است. منفی بودن تراز عملیاتی در شرایطی در روندی منفی پیش می‌رود که در قانون برنامه پنجم توسعه بر صفر شدن آن تاکید شده تا بودجه به سمت کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی پیش رفته و از سویی دیگر درآمدهای کسب‌شده از نفت و واگذاری دارایی‌های مالی در مسیر بودجه‌های عمرانی قرار گیرد چراکه هزینه‌های بالای حقوق و دستمزد عمده درآمدهای دولت در بخش‌های نفتی را در خود هضم کرده و موجب شده اعتبارات عمرانی هر ساله در بودجه اگر هم رقمی بالا دارد از عملکرد پایینی برخوردار باشد. در لایحه بودجه سال بعد از ۳۲۰ هزار میلیارد تومان منابع عمومی ۳۲۶ هزار میلیارد تومان به اعتبارات جاری و تنها ۶۰ هزار میلیارد تومان به بودجه عمرانی اختصاص داده شده است.

خطر افزایش نرخ تورم

به هر سو بودجه مهم‌ترین سند و برنامه مالی یک ساله هر دولتی است و این سند مهم می‌تواند مبنای تحلیل صاحب‌نظران قرار گیرد. در همین حال علی دینی‌ترکمانی، کارشناس اقتصادی درباره کلیات بودجه سال آینده گفت: «اساساً بودجه‌نویسی در اقتصاد ایران بر مبنای روش‌های گذشته تعریف و نوشته می‌شود و به دلیل اشکالات متعدد ساختاری، عدالت اجتماعی و معضلات توسعه منطقه‌ای، مسایل و مشکلات تداوم یابد». این کارشناس مسایل اقتصادی افزود: «در کشور شاهد ساختارهایی غلط هستیم که ما را با مشکل روبه‌رو می‌کند. مثلاً اختصاص بودجه و سهمیه‌ای بیشتر به برخی استان‌ها مانند تهران و ... همواره به عنوان اصول ثابت و معیوبی در بودجه‌نویسی ما وجود دارند و در دولت‌های مختلف تکرار می‌شوند». دینی‌ترکمانی در همین رابطه تاکید کرد: «در حقیقت بودجه هر سال با تغییرات جزئی در نحوه تخصیص هزینه‌ها و افزایش ۱۰ تا ۱۵ درصدی بازنویسی و اجرا می‌شود». وی در خصوص راه‌حل برون‌رفت از این چرخه معیوب ایده «سال صفر» را به میان کشید و به فرارو در این باره توضیح داد: «یک بار باید دولت بدون توجه به روندهای گذشته، سالی را به عنوان مبدا معرفی کند و براساس نیازسنجی استان‌ها و مناطق و دیگر بخش‌های کشور، به نیازهای واقعی کشور دست یابد و به آنها بودجه لازم را اختصاص دهد.» وی در همین رابطه اشاره کرد در سال‌های ۸۲-۸۳ تلاش‌هایی در تغییر فرم بودجه‌نویسی صورت گرفت اما محتوا در همان دوران همچنان ثابت ماند.

تحولی در منابع درآمدی

علی دینی‌ترکمانی در پاسخ به این سوال که دولت امید معتقد است توانسته تحولی در منابع درآمدی بودجه ایجاد کند و وابستگی به نفت را کاهش دهد و این رویکرد آیا نشان از تغییر مشی بودجه‌نویسی نیست، پاسخ داد: «بحث اصلی این است که چون پایه اولیه بودجه‌نویسی نابرابر بوده است حتی با تغییر منابع درآمدی هم این نابرابری تداوم پیدا می‌کند به طوری که امروزه شاهد نیازمندترین مناطق کشور بعضاً کمترین سهم را از بودجه به‌دست می‌آورند و از سوی دیگر، منتفع‌ترین مناطق کشور، همچنان بیشترین سهم را از بودجه کشور از آن خود می‌کنند».

وی در خصوص تلاش دولت برای کاهش وابستگی بودجه به نفت توضیح داد: باوجود تلاش‌های دولت برای رهایی از درآمد نفتی اما این وابستگی همچنان قابل توجه است؛ از سویی دیگر بخش عمده‌ای از افزایش سهم مالیات در بودجه به اخذ مالیات بر ارزش افزوده مربوط می‌شود که از مصرف‌کننده نهایی دریافت می‌شود و بخش دیگر آن نیز مربوط به مالیات بر حقوق کارمندان است. وی در همین رابطه افزود: «آن بخش مالیاتی که دولت از آن غافل شده است، دریافت مالیات بر ثروت است که نرخ پایینی دارد و اساساً ملک‌ها پایین ارزش‌گذاری می‌شوند تا مالیات کمتری پراخت کنند».

این کارشناس مسایل اقتصادی اضافه کرد: دانه درشت‌های مالیاتی همچنان از پرداخت مالیات معاف هستند و بعضاً به دلیل نفوذ و توان لابیگری‌شان می‌توانند تغییراتی را در سطوح بالای مدیریت امور مالیات کشور ایجاد کنند. علی دینی‌ترکمانی در خصوص پیش‌بینی و برآوردش از نرخ تورم و رشد در سال آتی گفت: همان‌طور که قبلاً هم عنوان کرده بودم از پاییز و زمستان امسال نرخ تورم افزایش پیدا خواهد کرد و از حالت تک رقمی خارج خواهد شد. از سویی دیگر انتظار می‌رود نرخ دلار نیز بین

۴۵۰۰-۴۲۰۰ تومان قرار گیرد و به همین ترتیب قیمت کالاهای وارداتی نیز افزایش پیدا کند بنابراین هدف‌گذاری تورم تک رقمی از سوی دولت مخدوش خواهد شد. وی همچنین در پایان درباره برآوردش از نرخ رشد به فرارو گفت: با توجه به اینکه به دنبال اجرایی شدن برجام صادرات نفت دو برابر شده و سهم نفت نیز افزایش پیدا کرده است، می‌توان انتظار رشد ۵-۴ درصدی را داشت. وی ادامه داد: به نظر می‌رسد به دلیل نگرانی دولت از تداوم رکود بودجه امسال با دست بازتری نوشته شد، و گشایش‌هایی ایجاد شده است.

روزنامه دنیای اقتصاد / دوشنبه ۱۵/۰۹/۹۵ شماره ۳۹۲۵ صفحه ۳

بودجه صنعتی، معدنی و تجاری سال ۹۶

دنیای اقتصاد: در بودجه پیشنهادی دولت به مجلس برای وزارت صنعت، معدن و تجارت، بودجه ۵۸۹ میلیارد تومانی در نظر گرفته شده است. از سوی دیگر بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن نیز ۹۰۰ میلیارد تومان تعیین شد. براساس لایحه بودجه پیشنهادی برای سال آینده بودجه سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان رقم ۲۲ میلیارد و ۲۸۹ میلیون تومان، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) ۴۱ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) ۷۰۴ میلیارد تومان و سازمان توسعه تجارت ایران ۳۶ میلیارد و ۸۵۲ میلیون تومان تعیین شده است.

از سوی دیگر درآمد حاصل از بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن نیز در بودجه سال ۹۶ معادل ۹۰۰ میلیارد تومان و درآمد حاصل از حق انتفاع پروانه بهره‌برداری معادن نیز ۱۲۰۰ میلیارد تومان تعیین شده است. علاوه بر این، تمام اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده سنگ آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه است، موظفند بدهی حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از معادن فوق تا پایان سال ۱۳۹۵ (موضوع بند ۵۵ ماده واحده قانون بودجه ۱۳۹۲، تبصره ۱۰ قانون بودجه ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ و تبصره ۷ قانون بودجه ۱۳۹۵) را به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۳۰۴۱۹ جدول شماره ۵ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور پرداخت کنند. از سوی دیگر بر اساس لایحه بودجه ۱۳۹۶ امکان توزیع اسناد خزانه اسلامی به کمک وزارت نیرو برای فاصله قیمت تمام‌شده آب‌برق و آنچه به مردم عرضه می‌شود، داده شده است. براین اساس دولت یازدهم با در نظر گرفتن مصلحت اجتماعی قیمت آب و برق را برای سال ۱۳۹۶ افزایش نداد اما برای تأمین منابع مالی پوشش‌دهنده فاصله قیمتی توزیع اسناد خزانه اسلامی را در لایحه ۱۳۹۶ تعیین کرده است که این مساله نیز می‌تواند موجب کاهش بدهی‌های وزارت نیرو شود. بر اساس بند ۵ تبصره ۵ لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ به دولت این اجازه داده شده تا اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید را با سررسید یک تا سه ساله به صورت بی‌نام یا بانام، صادر کند و به منظور تسویه مسجل خود بابت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مابه‌التفاوت قیمت تمام‌شده برق و آب با قیمت تکلیفی فروش آن در سنوات قبل به شرکت‌های برق و آب مطابق ماده ۲۰ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱/۱/۶۶ به قیمت اسمی تا سقف ۷۵ هزار میلیارد ریال به طلبکاران واگذار کند.

اسناد مزبور از پرداخت هرگونه مالیات معاف هستند و به‌عنوان ابزار مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱/۹/۸۴ محسوب شده و با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌شود. اسناد خزانه اسلامی از قابلیت داد و ستد در بازار ثانویه برخوردار است و سازمان بورس و اوراق بهادار باید ترتیبات انجام معامله ثانویه آنها را در بازار بورس یا فرابورس فراهم کند. خرید و فروش این اوراق توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است. از سوی دیگر بر اساس لایحه بودجه سال ۹۶، عوارض قبوض برق نیز از ۳۰ ریال در هر کیلووات ساعت به ۵۰ ریال و سقف درآمدهای آن در توسعه برق روستایی و برق پاک از ۷ هزار میلیارد ریال به ۱۱ هزار میلیارد ریال افزایش می‌یابد. میزان عوارض دریافتی از هر کیلووات ساعت برق مصرفی در سال ۹۵ طبق قانون بودجه این سال ۳۰ ریال بود اما در لایحه بودجه سال ۹۶ این رقم به ۵۰ ریال افزایش یافته است. همچنین در بند «هـ» تبصره ۶ لایحه بودجه سال ۹۶ آمده است: «عوارض موضوع ماده ۵ قانون حمایت از صنعت برق کشور به میزان ۵۰ ریال در سقف یازده هزار میلیارد ریال تعیین می‌شود تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور برای موارد مطروحه در قانون فوق صرف شود.» از سوی دیگر دولت در بند ج تبصره ۶ لایحه بودجه سال ۹۶ مشابه بند ج تبصره ۶ قانون بودجه سال ۹۵ میزان عوارض دریافتی از مصرف آب شهری را مشخص کرده است. در این بند از لایحه بودجه سال ۹۶ آمده است: «وزارت نیرو از طریق شرکت‌های آبفای شهری سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آب‌بهای شهری، به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب مبلغ یکصد و پنجاه ریال از مشترکان آب دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز کند. صددرصد وجوه دریافتی تا سقف هفتصد میلیارد ریال از محل حساب مذکور صرفاً

برای ابرسانی شرب روستایی و عشایری اختصاص می‌یابد. اعتبار مذکور براساس شاخص کمبود آب شرب سالم بین استان‌های کشور در مقاطع سه‌ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می‌شود تا پس از مبادله موافقت‌نامه بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی استان‌ها هزینه شود. وجوه فوق مشمول مالیات نمی‌شود. همچنین بررسی لایحه بودجه سال ۹۶ کل کشور نشان می‌دهد بودجه سازمان هواپیمایی کشوری حدود ۷۰ میلیارد تومان تعیین شده است. همچنین اعتبارات عمرانی سازمان هواشناسی کشور در لایحه بودجه سال آینده حدود ۴۴ میلیارد تومان است.

از سوی دیگر براساس لایحه بودجه سال آینده ۱۲۰ میلیارد تومان اعتبار به جوایز صادراتی با اولویت صادرات دانش بنیان اختصاص یافته است. براساس لایحه بودجه سال ۹۶، در جدول برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در بخش هزینه‌ای، این جوایز صادراتی مربوط به صادرات غیرنفتی و غیرپتروشیمی با اولویت صادرات دانش بنیان می‌شود. از سوی دیگر، دولت در لایحه بودجه سال ۹۶، در جدول برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در بخش هزینه‌ای، برای یارانه سود تسهیلات واحدهای تولیدی با اولویت تولید صادراتی معادل ۱۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی کرده است. همچنین مطابق لایحه بودجه سال ۹۶ مالیات هر پاکت انواع سیگار تولید داخل به میزان ۲۰ درصد و وارداتی به میزان ۳۰ درصد قیمت خرده‌فروشی تعیین شد.

روزنامه گسترش صمت / سه شنبه ۹۵/۰۹/۱۶ شماره ۶۵۳ صفحه ۱۴

راه بی‌بازگشت اقتصاد ایران

حامدشایگان - گروه صنعت: بازگشت سریع ایران به بازارهای جهانی و افزایش صادرات کالاهای غیرنفتی که همواره یکی از چالش‌های اقتصاد ایران در سال‌های گذشته بوده است نشان‌دهنده شرایط مساعد اقتصاد ایران برای کسب جایگاه واقعی خود در بین کشورهای منطقه است و این مورد از آنجایی نشأت می‌گیرد که ایران به‌تنهایی دارای جمعیت ۸۰ میلیون نفری بوده و با احتساب کشورهای همسایه که بیشتر آنها کشورهای غیرصنعتی و مصرف‌کننده هستند بازاری ۴۰۰ میلیون نفری را می‌تواند پوشش دهد.

هرچند این موضوع در شرایطی می‌تواند محقق شود که مقدمات برای جذب سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف صنعتی و تولید از سوی خارجی‌ها فراهم شود که در حال حاضر به دلیل پایبند نبودن برخی از اعضای توافق برجام به تعهدات خود باعث ایجاد فضای منفی در سطح بین‌الملل شده و بانک‌های بزرگ اروپایی هنوز نتوانسته‌اند از اعتماد لازم برای همکاری با سرمایه‌گذاران در ایران برخوردار شوند و همواره سایه فشار دولت آمریکا بر سر خود را احساس می‌کنند و تمدید قانون داماتو سنای آمریکا نیز می‌تواند به حساسیت این موضوع بینجامد؛ هر چند مقامات ایرانی تاکید کرده‌اند دولت آمریکا برای جلوگیری از نقض برجام باید این قانون را بی‌اثر کند. اما آنچه مسیر تازه‌ای را برای اقتصاد ایران باز کرده است باور درونی دولت و کارآفرینان ایران به تقویت حضور خود در عرصه جهانی است که باعث شده روند تغییر در اقتصاد کشور تسریع شود به گونه‌ای که امروزه شاهد آن هستیم که دولت نسبت به سال گذشته بودجه عمرانی را ۲۶ درصد افزایش داده و سهم درآمدهای مالیاتی را نیز که می‌تواند تابعی از رونق اقتصادی باشد تا ۱۰ درصد نسبت به بودجه ۹۵ افزایش داده است؛ همه این فاکتورها تنها در بستری می‌تواند بروز کند که به موازات آن شرایط برای کسب و کارهای خرد و کلان بهبود یابد. در گام نخست شاید به بار نشستن صنایع کوچک پس از اعطای تسهیلات ۱۶ هزار میلیارد تومانی که از ابتدای سال ۹۵ آغاز شده بود مقدمه دستیابی به این هدف را فراهم کند و در نهایت، تحقق وعده وزیر صنعت، معدن و تجارت برای افزایش صادرات کالاهای غیرنفتی به ارزش ۵۰ میلیارد دلاری در سال ۹۵ از مواردی است که بر مسیر جدید اقتصاد ایران تاکید کند و خیلی دور از انتظار نیست و منوط به سیاست‌های اقتصادی است زیرا کشوری مانند مکزیک در ۵ سال گذشته توانسته صادرات کالاهای صنعتی خود را نسبت به برزیل ۷ درصد افزایش دهد و بر پایه همین توانمندی در سال گذشته ۱۷ برابر بیش از ایران صادرات صنعتی داشته باشد بنابراین جهش در درآمدهای ارزی به مولفه‌هایی نیاز دارد که در دل برنامه‌های آینده کشور گنجانده می‌شود.

برنامه‌های جدید اقتصادی

دولت در چند سال اخیر با تاکید بر تقویت اقتصاد دانش‌بنیان و تکرار اهمیت آن در بندهای اقتصاد مقاومتی باعث شده که رویکرد کارآفرینی در اقتصاد ایران شکل تازه‌ای به خود بگیرد و ایران در این دوره چند ساله نه تنها توانسته تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان را به بیش از ۲ هزار و ۳۰۰ مورد برساند بلکه از نظر دانش نانو نیز همواره در صدر کشورهای منطقه قرار گرفته و

حتی در سطح جهانی رتبه هفتم را در اختیار داشته باشد. مولفه دیگری که می‌تواند اقتصاد ایران را متمایز از دیگر کشورهای تحت تحریم امریکا به رشد اقتصادی پایدار برساند دسترسی به منابع انرژی ارزان‌قیمت و تقویت شرکت‌های داخلی خود در دوران تحریم‌های گذشته بوده است به گونه‌ای که امروز دیگر اجرای پروژه‌های حوزه نفت و گاز به صورت صددرصدی وابسته به شرکت‌های بزرگ خارجی نیست و حتی دیده می‌شود در زمینه پروژه‌های نیروگاهی ایران قابلیت صدور خدمات فنی و مهندسی را ارتقا داده و هم‌اکنون نیز در بسیاری از کشورهای آسیایی و افریقایی که تعداد آنها به بیش از ۲۰ مورد می‌رسد چشم‌انداز توسعه این همکاری‌ها را در ملاقات‌های خارجی دنبال کند به گونه‌ای که دبیرانجمن صادرات خدمات فنی و مهندسی ایران پیش از این در گفت‌وگویی به صمت اعلام کرده بود که تا ۱۰ سال آینده امکان افزایش صادرات خدمات فنی و مهندسی تا ۵۰ میلیارد دلار در سال نیز وجود دارد اما این موضوع نیز متأثر از سیاست‌های کلان اقتصادی کشور است که بخشی از آن در توسعه همکاری‌های بین‌المللی نمایان می‌شود. در یک سال اخیر بیش از ۱۲۰ هیات خارجی به ایران آمده‌اند که بخش عمده‌ای از مذاکرات آنها درباره پروژه‌های در حوزه آب، نیروگاه‌های خورشیدی، نیروگاه‌های سیکل ترکیبی، پتروشیمی، فولادسازی، خودروسازی و... بوده است که تمام آنها به عنوان صنایع پیشران یا مانند خودرو در رونق صنایع بالادستی اثرگذار هستند یا مانند فولاد با تامین مقاطع با آلیاژهای خاص راه ورود به تولید صنایع خاص را فراهم می‌کنند. از سوی دیگر، هزینه مواد اولیه صنایع بزرگ را نیز کاهش می‌دهند که در تمام این موارد می‌توانیم شاهد آغاز مسیر نوگرایی در اقتصاد کشور باشیم که پایه آنها در تحریم‌های سال‌های اخیر بنا نهاده شده و از طرف دیگر گشایشی که در عرصه بین‌المللی با اجرای برجام برای ایران به وجود آمده است بازگشت دوباره ایران به شرایط قبل را غیرممکن کرده زیرا پایداری اقتصادی ایران در دوره تحریم‌ها و بازگشت به شرایط پیش از تحریم‌ها نمایانگر شکل‌گیری پایه‌های این اقتصاد بر منابع درونزای داخلی است و تنها محدودیت‌های بین‌المللی مانع از عین شدن ایران با بازارهای جهانی بوده به طوری که طبق گزارش مجمع جهانی اقتصاد، ایران در رتبه‌بندی بین‌المللی سازگاری با تجارت بین‌الملل در امسال میلادی از بین ۱۲۶ کشور رتبه ۱۳۲ را به خود اختصاص داده که ناشی از کیفیت پایین حمل‌ونقل داخلی و خارجی ایران و دسترسی محدود به فناوری اطلاعات و ارتباطات است که اقدام دولت برای افزایش بودجه‌های عمرانی در سال ۹۶ و برنامه‌ریزی برای ایجاد زیرساخت‌های الکترونیکی و فناوری می‌تواند ضعف به وجود آمده در نتیجه ارتباط محدود با دنیای خارج را برطرف کند.

روزنامه جهان صنعت / سه شنبه ۹۵/۰۹/۱۶ شماره ۳۵۱۲ صفحه ۲

رییس انجمن نساجی:

افزایش نرخ ارز در بودجه، کمکی به رشد صادرات نمی‌کند

صفحه صنعت و معدن: فارس- رییس انجمن نساجی با بیان اینکه با وجود طولانی شدن انتظار تولیدکنندگان نساجی جلسه آنان با وزیر صنعت برگزار نشد، گفت که با توجه به محدودیت‌های موجود در جابه‌جایی پول، افزایش نرخ ارز در بودجه، کمکی به رشد صادرات نخواهد کرد. محمد مروج با بیان اینکه جلسه تولیدکنندگان نساجی با وزیر صنعت بالاخره برگزار نشد، اظهار داشت: وعده‌های زیادی از طرف وزارت صنعت به تولیدکنندگان داده می‌شود ولی این وعده‌ها عملی نمی‌شوند.

مروج همچنین در ارزیابی نرخ ۳۳۰۰ تومانی دلار در لایحه بودجه ۹۶ و تاثیر آن بر تولید و صادرات محصولات نساجی اظهار داشت: در حال حاضر تولیدکنندگان نساجی تمام مواد اولیه مورد نیاز خود را با ارز آزاد خریداری می‌کنند و محصولات پتروشیمی نیز به عنوان یک ماده اولیه مهم بر مبنای نرخ ارز آزاد قیمت‌گذاری می‌شوند.

وی با بیان اینکه افزایش نرخ رسمی ارز در بودجه باعث رشد نرخ ارز آزاد نیز می‌شود، گفت: این موضوع بر قیمت تمام شده تولید تاثیر می‌گذارد و باعث افزایش بهای تولید کالا خواهد شد. مروج تصریح کرد: در حال حاضر قیمت هر کیلو مواد اولیه تولید موکت در کشور ۴۰۰ تومان افزایش یافته و این در حالی است که تولیدکنندگان محصول خود را با قیمت‌های سال گذشته می‌فروشند. رییس انجمن نساجی تاکید کرد: در حال حاضر پتروشیمی‌ها گرانفروشی می‌کنند و در چنین وضعیتی تولیدکنندگان نساجی با تبدیل مواد پتروشیمی به محصول نهایی نمی‌توانند کالای خود را با قیمت بالا در بازار عرضه کنند، زیرا بازار با رکود مواجه است. وی در مورد تاثیر افزایش نرخ ارز در بودجه بر صادرات محصولات نساجی نیز گفت: در حال حاضر نقل و انتقال پول با مشکل روبه‌رو است و تولیدکنندگان نمی‌توانند به راحتی پول محصول صادر شده خود را به کشور منتقل کنند. مروج ادامه داد: هم‌اکنون فقط چند بانک کوچک در آلمان و ترکیه که ارتباطات بین‌المللی ندارند، می‌توانند مبالغ کمی را برای تولیدکنندگان ایرانی جابه‌جا کنند. وی تصریح کرد: تولیدکنندگان نساجی باید بابت جابه‌جایی پول حاصل از صادرات،

هزینه اضافه هفت درصدی را پرداخت کنند که هزینه صادرات را افزایش می‌دهد. مروج افزود: در عین حال، کشورهایمانند ترکیه و چین ارزش پول خود را کاهش داده‌اند تا صادرات بیشتری انجام دهند و این مساله باعث تقویت حضور آنها در بازارهای جهانی شده است. وی افزود: ما نیز می‌توانیم با افزایش نرخ ارز، بر صادرات محصولات تاثیر مثبت بگذاریم اما این در حالی است که به دلیل وجود تحریم‌ها نمی‌توانیم جابه‌جایی پول داشته باشیم.

روزنامه دنیای اقتصاد / سه شنبه ۱۶/۰۹/۹۵ شماره ۲۹۲۶ صفحه ۲

«دنیای اقتصاد» بررسی کرد

الگوی شرقی رونق کسب‌وکار

کشورهای مختلف برای تغییر محیط کسب‌وکار دو گام برمی‌دارند؛ گام اول بهبود محیط از طریق وضع قوانین هدفمند و مقررات‌زدایی با هدف تسهیل فرآیندهای کسب‌وکار است. بسیاری از کشورها هنوز در برداشتن این گام کاملاً موفق نبوده‌اند. اما در گام دوم که رونق کسب‌وکار است استراتژی‌ها بر کاهش تصدی‌گری دولت متمرکز است. «دنیای اقتصاد» در گزارشی تجربه اقتصادهای نوظهور شرقی در گذار از مرحله نخست و برداشتن گام دوم در جهت رونق کسب‌وکار را بررسی کرده است. یکی از اهداف مهمی که دولت‌ها از طریق وضع قوانین هدفمند و در برخی مواقع مقررات‌زدایی دنبال می‌کنند تسهیل فرآیندهای کسب و کار و بهبود فضای کسب و کار است و میزان موفقیت آنها در این راستا توسط جایگاه آنها در فهرستی که هر سال بانک جهانی در گزارشی با عنوان «سهولت کسب و کار» منتشر می‌کند، مشخص می‌شود. در واقع این دسته از اقدامات، گام نخست در شکوفایی فضای کسب و کار هر کشور محسوب می‌شود که البته بسیاری از کشورها هنوز در این گام موفق عمل نکرده‌اند. گام بعدی اما رونق‌دهی به فضای کسب و کار است که پس از تسهیل آن حاصل می‌شود. موضوعی که طی سال‌های اخیر در رابطه با اقتصادهای نوظهور شرقی کاملاً نمود پیدا کرده، این است که این کشورها با گذار از گام نخست تسهیل کسب و کار موفق به ورود به مرحله بعد شده‌اند و با سرعت‌بخشی به ورود کارآفرینان، افراد خلاق و ابداعات آنها و حمایت از شرکت‌های نوپا، تصدی دولت را در فضای کسب و کار کاهش داده‌اند. البته راهکارهای این کشورها نوظهور در رونق بخشی به فضای کسب و کارشان به این چند مورد محدود نمی‌شود. گروه اقتصاد بین‌الملل روزنامه «دنیای اقتصاد» در یک بررسی به روش‌های موفق اقتصادهای شرقی در رونق بخشیدن به فضای کسب و کارشان پرداخته است.

سنگاپور

دولت سنگاپور با اتخاذ سیاست‌هایی همچون جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، صرف هزینه برای آموزش، مراکز تحقیق و توسعه، تجارت و صنعت و کاهش مالیات‌ها موفق به ایجاد در رونق کسب و کار این کشور شده است. علاوه بر این دولت مشوق‌هایی را برای ترغیب مردم به پس‌انداز ارائه می‌کند که این اقدام موجب شده است پول بیشتری برای سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در بخش‌های مختلف اقتصادی وجود داشته باشد. دولت سنگاپور به این نتیجه رسیده است که سرمایه‌گذاری در سرمایه انسانی برای رونق کسب و کارها حیاتی است. به همین دلیل، سنگاپور از زمان استقلال در سال ۱۹۶۵ به اصلاح نظام آموزشی خود دست زده است. این اصلاحات به وجود آمدن نیروی کار ماهر در این کشور را در پی داشته و در نتیجه سنگاپور را به مکانی جذاب برای سرمایه‌گذاری تبدیل کرده است. این اصلاحات به این قرار است که مدارس آموزش کلی و آکادمیک را فراهم می‌کنند و موسسات فنی و حرفه‌ای برای دانش‌آموزانی که در دوره‌های سنتی آموزش آکادمیک پیشرفت چندانی ندارند، آموزش حرفه‌ای فراهم می‌کنند. نیروی کار حرفه‌ای از نقاط قوت سنگاپور محسوب می‌شود به طوری که یکی از عوامل تبدیل این کشور به مرکز جهانی تحقیق و توسعه به ویژه در حوزه علوم پزشکی است. عامل اصلی موفقیت سنگاپور در رونق بخشیدن به کسب و کارها این است که این کشور خود را با شرایط اقتصاد جهانی وفق می‌دهد. در دهه ۱۹۶۰، سنگاپور اقتصادی کار محور بود. این کشور در واکنش به نیروی کار تحصیل نکرده، درگیری بین نیروی کار و کارفرما، نرخ بالای بیکاری و رشد سریع جمعیت، خود را برای صنعتی شدن صادرات محور آماده کرد و اقدام به جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی کرد. سنگاپور از طریق تاکید بر آموزش فنی و صنعتی نیروی کار خود را توسعه داد. در این دوره تمرکز بر تولید محصولات دارای تکنولوژی‌های ساده بود. این استراتژی تا اواسط دهه ۱۹۷۰ موثر بود اما تغییر فضای اقتصادی جهان نیازمند اتخاذ اقدامات دیگری بود. سنگاپور با رقابت فزاینده از طرف دیگر کشورهای در حال توسعه در زمینه تولید محصولات دارای تکنولوژی‌های ساده روبه‌رو شد. همزمان کشورهای پیشرفته به تولید محصولات پیشرفته روی آوردند.

سنگاپور نیز تصمیم گرفت از صنایع نیروی کار محور به صنایع مهارت محور و تکنولوژی محور مانند تولید محصولات الکترونیکی، ذخیره داده‌ها و پتروشیمی تغییر جهت دهد. بنابراین سنگاپور آموزش مهندسی را توسعه داد و بودجه‌ای برای ارتقای مهارت کارکنان مسن‌تر در نظر گرفت. اکنون نیز با تحولات اقتصاد جهانی، سنگاپور تصمیم گرفته است بر ایجاد مراکز تحقیق و توسعه تمرکز کند و تلاش می‌کند توانمندی‌های خود را در زمینه تحقیقات بالینی افزایش دهد.

قطر

وزارت اقتصاد و تجارت قطر با همکاری وزارت شهرسازی و محیط زیست برنامه‌ای ابتکاری ارائه کرده است که اعطای مجوز ساخت و ساز برای مراکز تجاری را تسهیل می‌کند. این اقدام بخشی از برنامه قطر برای بهبود و توسعه فضای کسب و کار در این کشور است. براساس بیانیه‌ای که از سوی وزارت اقتصاد و تجارت قطر منتشر شده است، این اقدام به مالکان مراکز تجاری امکان می‌دهد فضای داخلی را به بخش‌های فضاهای باز، فضاهای نیمه بسته، فضاهای کاملاً بسته یا بخش‌های پارتیشن‌بندی شده تقسیم کنند. به این ترتیب امکان اجاره یک ملک تجاری به گروه‌های مختلف از شرکت‌های بزرگ گرفته تا کارآفرینان کوچک، به وجود می‌آید. این مراکز تجاری دارای همه خدمات ضروری از جمله زیرساخت‌های اینترنت باسیم و بی‌سیم و میلمان و همچنین خدمات سازمانی مانند امکانات برگزاری کنفرانس و خدمات حمل و نقل هستند. این اقدام قطر موجب تقویت و رونق کسب و کار در این کشور می‌شود و بهره‌وری همه بخش‌ها را بهبود می‌بخشد. از سوی دیگر، توسعه اقتصادی و تنوع بخشی به اقتصاد یکی از محورهای اصلی چشم‌انداز قطر ۲۰۳۰ به‌شمار می‌رود. برای رسیدن به این هدف قطر فضای کسب و کاری را به وجود آورده است که می‌تواند سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی بیشتری را جذب کند. این کشور سهم سرمایه‌گذاران خارجی در شرکت‌های قطری حاضر در بورس را از ۲۵ درصد به ۴۹ درصد افزایش داده است. با این وجود، شرکت‌های بین‌المللی ارائه‌دهنده خدمات حرفه‌ای مانند شرکت‌های حقوقی، شرکت‌های ارائه دهنده مشاوره‌های مهندسی، شرکت‌های معماری و طراحی، شرکت‌های ارائه‌دهنده مشاوره‌های کسب و کار و خدمات فنی می‌توانند در قطر شعبه دایر کنند و ۱۰۰ درصد سهام آن را در اختیار داشته باشند. همچنین شهروندان کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس در مالکیت شرکت‌های حاضر در بورس قطر برابر و همانند شهروندان قطری در نظر گرفته می‌شوند. از دیگر اقداماتی که قطر برای رونق کسب و کار در این کشور انجام داده است، ارائه مشوق‌های مالیاتی است. قطر در سال ۲۰۱۰ نرخ مالیات را به ۱۰ درصد از درآمد مشمول مالیات کاهش داد که کمترین نرخ مالیات در منطقه محسوب می‌شود. همچنین قطر برای جذب شرکت‌های فعال در حوزه تکنولوژی «پارک علوم و تکنولوژی قطر» را تاسیس کرده است. این اقدام موجب ارتقای فضای مورد نیاز برای تجاری‌سازی تحقیقات و حمایت از نوآوری‌ها می‌شود. این منطقه آزاد بر چهار حوزه تمرکز کرده است که عبارتند از: انرژی، محیط زیست، علوم مربوط به بهداشت و درمان و فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات.

هندوستان

یکی از اهداف نارندرا مودی، نخست‌وزیر هند، تبدیل این کشور به یکی از ۵۰ مقصد برتر کسب و کارها است. هند برای دستیابی به این هدف اقداماتی را انجام داده است که علاوه بر آنکه موجب رونق کسب و کارها شده، این کشور را در مسیر رسیدن به این هدف قرار داده است. یکی از این اقدامات ارائه مشوق‌های مالیاتی به استارت‌آپ‌هاست. هندوستان صندوقی با بودجه ۱۰ میلیارد دلاری برای ارائه مشوق به استارت‌آپ‌ها ایجاد کرده است. علاوه بر این استارت‌آپ‌های جدید در هند به مدت سه سال از مالیات معاف هستند، فرآیند درخواست ثبت برای این استارت‌آپ‌ها بسیار ساده است و تضمین‌های اعتباری سخاوتمندانه‌ای از طرف دولت دریافت می‌کنند. این اقدامات دولت در جهت حمایت از استارت‌آپ‌ها، موفقیت چشمگیر آنها را در پی داشته است، به طوری که استارت‌آپ‌هایی مانند اولا (شبکه حمل و نقل آنلاین) و فیلپ‌کارت (فروشگاه اینترنتی)، توانسته‌اند سرمایه‌گذاری‌های خارجی را جذب کنند.

از دیگر عواملی که به رونق کسب و کار در هند کمک کرده است، یک برنامه ابتکاری موسوم به «ساخت هند» است. هدف از این ابتکار عمل تقویت بخش تولیدی هند است. «ساخت هند» موجب افزایش قدرت خرید مردم هند شده است که این مساله به نوبه خود باعث افزایش تقاضا شده و در نتیجه رشد اقتصادی تقویت شده است و سرمایه‌گذاران نیز منتفع شده‌اند. از دیگر برنامه‌های دولت هند برای رونق بخشیدن به کسب و کارهای این کشور، ابتکار «هندوستان دیجیتال» است. این برنامه بر سه حوزه اصلی تمرکز دارد که عبارتند از: ایجاد زیرساخت‌های دیجیتال، ارائه خدمات به صورت دیجیتال و افزایش دانش و مهارت‌های دیجیتال. هند به منظور توسعه زیرساخت‌های دیجیتال «صندوق ملی سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها» را با بودجه دولتی سالانه ۳/۲ میلیارد دلار ایجاد کرده است. هند برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی به‌طور همزمان بر مبارزه

با فساد و کاهش تشریفات اداری تمرکز کرده است. به منظور کاهش تشریفات اداری، اکثر خدمات دولتی به صورت آنلاین ارائه می‌شود به طوری که درخواست برای مجوز، ترخیص گمرکی و ثبت شرکت به صورت اینترنتی و بدون نیاز به مراجعه به دفاتر دولتی انجام می‌شود. براساس گزارش دولت پس از اجرای برنامه ابتکاری «ساخت هند»، در دوره آوریل تا دسامبر ۲۰۱۵ این کشور ۲۹/۴۴ میلیارد دلار سرمایه مستقیم خارجی جذب کرد. برنامه ابتکاری «ساخت هند» در سپتامبر ۲۰۱۴ معرفی شد.

روزنامه گسترش صمت / چهارشنبه ۱۷/۰۹/۹۵ شماره ۶۵۴ صفحه ۴

در بررسی لایحه بودجه ۹۶ مطرح شد

کاهش ۸ درصدی بودجه وزارت صنعت، معدن و تجارت

سیدمحمدحسن سیدزاده - گروه صنعت: براساس لایحه بودجه سال ۹۶ بودجه وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های تابعه آن در سال ۱۳۹۶ معادل ۵۸۹ میلیارد و ۸۳۰ میلیون تومان برآورد شده که نسبت به لایحه بودجه سال ۹۵ نزدیک به ۸/۶ درصد کاهش داشته است. این کاهش بودجه اغلب در حوزه ستادی وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های توسعه‌ای همچون سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران بوده است. براساس متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ که از سوی رئیس‌جمهوری روز یکشنبه به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد بودجه اعتبارات هزینه‌ای وزارت صنعت، معدن و تجارت ۲۷۲ میلیارد و ۴۰۴ میلیون تومان و اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای آن ۲۱۷ میلیارد و ۴۲۵ میلیون تومان در نظر گرفته شده است.

کاهش بودجه در بخش‌های توسعه‌ای

طبق این لایحه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران با حدود ۲۶ درصد کاهش، بیشترین کاهش بودجه را در بین بخش‌های زیرمجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت داشته است. برای سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ۴۱ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان بودجه در نظر گرفته شده در حالی که در لایحه بودجه ۹۵، ۵۵ میلیارد و ۸۵۰ میلیون تومان بودجه در نظر گرفته شده بود. سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران دومین مجموعه‌ای است که بیشترین کاهش را در لایحه بودجه ۹۶ داشته است. بودجه برآوردی این مجموعه با حدود ۲۳ درصد کاهش نسبت به سال ۹۵ به ۱۰۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان رسیده است. این درحالی است که این رقم در لایحه بودجه ۹۵ نزدیک به ۱۳۶ میلیارد و ۶۱۶ میلیون تومان در نظر گرفته شده بود. بودجه حوزه وزارت صنعت، معدن و تجارت بدون احتساب سازمان‌های زیرمجموعه آن یکی دیگر از بخش‌هایی است که در بودجه سال ۹۶ با کاهش بودجه مواجه شده است. بودجه حوزه ستادی معادل ۱۸۴ میلیارد و ۶۸۱ میلیون تومان برآورد شده که نسبت به سال گذشته حدود ۱۲ درصد کاهش داشته است. سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران کمترین کاهش بودجه را نسبت به سایر بخش‌های توسعه‌ای داشته است به نحوی که در لایحه بودجه ۹۶ بودجه این بخش معادل ۷۰ میلیارد و ۷۴۰ میلیون تومان در نظر گرفته شده که نسبت به لایحه بودجه ۹۵ با کاهش ۷ درصدی مواجه شده است.

تهاتر مطالبات سازمان‌های توسعه‌ای جبران کاهش بودجه

دولت در بخش پرداخت مطالبات خود به سازمان‌های توسعه‌ای در نظر داشته تا کاهش بودجه سازمان‌های توسعه‌ای را با پرداخت مطالبات پوشش دهد به نحوی که طبق لایحه بودجه ۹۶ به دولت اجازه داده می‌شود تا مطالبات سازمان‌های گسترش و نوسازی صنایع ایران، توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایدر و ایمیدرو) و شرکت ملی صنایع پتروشیمی از دولت بابت سهم آنها از واگذاری سهام مطابق قوانین مربوط و تامین سرمایه بانک تخصصی صنعت و معدن مربوط به قبل از سال ۱۳۹۶ را با بدهی آنها تا سقف ۲۵۰ میلیارد تومان به صورت جمعی - خرجی تهاتر کند. افزایش بودجه در بخش‌های تجاری وزارت صنعت، معدن و تجارت عمده افزایش بودجه خود را به بخش‌های تجاری اختصاص داده است بر همین اساس بودجه سازمان توسعه تجارت ایران با ۵ درصد افزایش ۲۶ میلیارد و ۸۵۲ میلیون تومان برآورد شده است. بودجه مرکز توسعه تجارت الکترونیکی با ۲ درصد افزایش ۸ میلیارد و ۶۴۶ میلیون تومان، بخش بازرسان شاغل در حوزه نظارت بر بازار با ۱۰ درصد افزایش ۸۵ میلیارد و ۷۹۰ میلیون تومان و سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان نیز با حدود ۱۲ درصد افزایش ۲۲ میلیارد و ۲۸۹ میلیون تومان برآورد شده است. از نکات قابل توجه در لایحه بودجه ۹۶ وزارت صنعت، معدن

و تجارت تعریف زیرمجموعه‌ای با عنوان اتحادیه مرکزی فرش دستباف روستایی ایران با بودجه ۵ میلیارد تومان است که برای نخستین بار در بودجه تعریف شده است. طبق لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ بودجه بخش مربوط به تامین سرمایه صندوق‌های بخش صنعت و معدن با ۸ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان، بخش ارتقا و بهبود بهره‌وری، تصویب و افزایش بخش صادراتی و بازاریابی‌های داخلی و خارجی فرش دستباف با ۱۴ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان و بخش مربوط به صندوق ضمانت صادرات ایران با ۶ میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان بدون تغییر نسبت به لایحه ۹۵ برآورد شده است.

۱۰۰ میلیارد تومان یارانه سود تسهیلات تولید

در بخش برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه بودجه سال ۹۶ نزدیک به ۱۰۰ میلیارد تومان برای یارانه سود تسهیلات واحدهای تولیدی با اولویت تولیدات صادراتی در نظر گرفته شده است. در بخش جوایز صادراتی نیز ۱۲۰ میلیارد تومان برای اعطای جوایز صادراتی مربوط به صادرات غیرنفتی و غیرپتروشیمی با اولویت صادرات دانش‌بنیان برآورد شده است. علاوه بر این ۳۵ میلیارد تومان نیز برای تامین زیرساخت‌های شهرک‌های صنعتی تعریف شده است.

یک هزار میلیارد تومان سود تسهیلات سرمایه‌گذاری و اشتغال

در بخش برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه بودجه سال ۹۶، یک هزار میلیارد تومان یارانه سود تسهیلات سرمایه‌گذاری و اشتغال مطابق بند «ب» تبصره ۱۹ قانون بودجه در نظر گرفته شده است. براساس تبصره ۱۹ به دولت اجازه داده می‌شود برای مردمی شدن اقتصاد، حداکثرسازی مشارکت اقتصادی، بهره‌گیری موثر از ظرفیت‌های عظیم جمعیت فعال کشور و بهره‌برداری موثر از مزیت‌های نسبی و رقابتی مناطق ایران اسلامی (با اولویت مناطق روستایی و محروم) نسبت به برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مناسب برای ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و پایدار در منطقه و شناسایی استعدادها و قابلیت‌های مناطق از طریق حمایت‌های نهادی، اعتباری، آموزشی و اجرایی این اقدامات را براساس سیاست‌های مصوب شورای عالی اشتغال انجام دهد:

۱ - تدوین و ارائه اولویت‌های سرمایه‌گذاری به تفکیک رشته فعالیت‌ها تا سطح شهرستان از طرف دستگاه‌های اجرایی با همکاری بخش خصوصی و تعاونی با توجه به قابلیت‌ها و محدودیت‌های محیطی و اقتصادی منطقه و تحلیل دینامیک کسب‌وکار، بازار عوامل و اشتغال، بازار محصول و زیرساخت‌های موجود. ۲ - ظرفیت‌سازی برای مشارکت فعال و موثر جامعه هدف از سوی دستگاه اجرایی. ۳ - تسهیل‌گری و ظرفیت‌سازی نهادی در مناطق روستایی و گروه‌های هدف. ۴ - اطلاع‌رسانی شفاف مشوق‌های مالی، حمایتی مستمر و فراگیر هریک از دستگاه‌های اجرایی. ۵ - ایجاد رونق در بخش ساختمان و خدمات عمومی ۶ - اولویت تخصیص مشوق‌های مالی به پروژه‌ها به ترتیب برای ایجاد و توسعه بنگاه‌های کوچک، متوسط و صنایع دستی.

افزایش بودجه عمرانی

در لایحه بودجه ۹۶ به طور کلی منابع عمومی تا ۳۲۰ هزار میلیارد تومان تعیین شده که شامل درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و همچنین واگذاری دارایی‌های مالی است. این رقم در قیاس با رقم پیشنهادی ۲۶۷ هزار میلیاردی لایحه بودجه سال جاری تا ۵۳ هزار میلیارد تومان و نسبت به رقم مصوب قانونی بودجه که ۲۹۴ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود تا ۲۶ هزار میلیارد تومان افزایش دارد. در مجموع خرج منابع عمومی به دو بخش عمرانی و بودجه جاری اختصاص پیدا می‌کند که برای سال آینده بودجه عمرانی تا ۶۲ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده و بیانگر رشد ۲۶ درصدی آن در مقایسه با پیش‌بینی عملکرد امسال است. در این سال‌ها اغلب منابع اختصاص داده شده برای پروژه‌های عمرانی رقمی کمتر بوده و البته عملکرد آن نیز بسیار پایین‌تر از حد تعیین شده در بودجه بود. این در حالی است که برای امسال ۵۷ هزار میلیارد تومان برای پروژه‌های عمرانی اختصاص داده شد و عملکرد نیمه نخست سال بودجه از این حکایت دارد که حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان در پایان ۶ ماه سال جاری به پروژه‌های عمرانی اختصاص داده شده است.

روزنامه جهان صنعت / چهارشنبه ۹۵/۰۹/۱۷ شماره ۲۵۱۲ صفحه ۲

ضربه خوردن صنعت از نوسانات نرخ ارز

علیرضا حائری - دبیر سابق انجمن نساجی

در روزهای اخیر مجدداً بازار ارز با التهاب و افزایش نرخ دلار مواجه شده و شوکی را به اقتصاد کشور وارد کرد تا جایی که بعضی از مراکز فروش از عرضه دلار خودداری کرده و صرفاً خریدار آن بودند. در این اوضاع و احوال و سکوت خبری نیز بازار شایعات و گمانه‌زنی‌ها داغ می‌شود و هر صاحب‌نظری، تحلیلی از شرایط به وجود آمده ارائه می‌کند.

بانک مرکزی مسوول است

اینکه دلایل این افزایش ناگهانی نرخ دلار ناشی از تقاضای مسافران بود یا دیگر دلایل، چیزی از مسوولیت بانک مرکزی به عنوان بزرگ‌ترین عرضه‌کننده دلار و مسوول تنظیم بازار ارز کم نمی‌کند. در روزهایی که اخبار خوبی از موفقیت‌های ایران در تصمیم‌گیری‌های اوپک، کام همگان را شیرین کرده و مردم هم بسیار امیدوارند که نتایج این موفقیت‌ها در عرصه زندگانی آنها هم نمود عینی پیدا کند و بار روانی مثبت ناشی از این پیروزی در بازار انعکاس مثبتی بر جای‌گذارد، افزایش نرخ دلار و نوسانات آن تا حدودی غیرمنتظره است. کما اینکه در روزها و ماه‌های اخیر هم تولید و صادرات نفت ایران همواره روند صعودی را طی کرده و مشکلی از جهت تامین ارز مورد نیاز، متوجه کشور نیست.

افزایش نرخ ارز شمشیر دو لبه است

افزایش نرخ ارز همواره به صورت یک شمشیر دو لبه عمل کرده و در حالی که صادرکنندگان همیشه از این افزایش نرخ استقبال کرده‌اند اما سایر تولیدکنندگان که عمده بازار مصرف کالاهای تولیدی ایشان در داخل کشور است، از این افزایش نرخ ارز گله‌مند بوده و آن را باعث افزایش قیمت تمام‌شده محصولات خود می‌دانند، به‌خصوص تولیدکنندگانی که مجبور هستند مواد اولیه خود را از خارج از کشور تامین نمایند، ضمن اینکه افزایش نرخ ارز، همواره دارای بار روانی منفی در جامعه بوده و باعث افزایش کاذب قیمت‌ها و افزایش نرخ تورم نیز می‌شود. بدیهی است که افزایش نرخ ارز اگر به صورت هدفمند، برنامه‌ریزی و پیش‌بینی شده و ضمناً کنترل شده باشد می‌تواند اثرات مثبتی را در افزایش صادرات و افزایش درآمدهای صادراتی و ارزی کشور داشته باشد و موجب خرسندی صادرکنندگان شود. در غیر این صورت نه تنها تمامی موارد منفی فوق‌الاشاره را در بر خواهد داشت بلکه سودی را نیز نصیب صادرکننده و اقتصاد کشور نخواهد کرد. در چنین حالتی است که اقتصاد و جامعه دچار یک سردرگمی، بلاتکلیفی و عدم امکان تصمیم‌گیری برای فعالیت‌های اقتصادی خواهد شد که این بزرگ‌ترین آفت برای مدیران صنعتی و اقتصادی کشور می‌باشد. افزایش‌های ناگهانی و بدون برنامه معضل اصلی است همواره مدیران صنعتی و صاحبان بنگاه‌های اقتصادی اعلام کرده‌اند که مشکلی با افزایش برنامه‌ریزی شده نرخ ارز ندارند به نحوی که ایشان هم بتوانند بموقع برنامه‌های تولیدی، بازرگانی و صادراتی مجموعه خود را با این سیاست‌ها تنظیم کنند و در بازارهای جهانی حضور مستمر داشته باشند. اما نوسانات و افزایش‌های ناگهانی و بدون برنامه نرخ ارز، نه تنها سودی را نصیب صادرکننده نمی‌کند بلکه تمامی برنامه‌های یک واحد صنعتی - صادراتی را نیز دستخوش تغییرات کرده و اصولاً قدرت برنامه‌ریزی و پیش‌بینی را از یک مدیر صنعتی می‌گیرد که این بزرگ‌ترین معضل مجموعه مدیریتی کشور علی‌الخصوص در بخش خصوصی است.

حداقل با بخش خصوصی مشورت کنید

مدیری که قدرت تصمیم‌گیری و پیش‌بینی از او سلب شود، همواره محکوم به شکست است. بنابراین بر مسوولان اقتصادی و برنامه‌ریز کشور است که اولاً به نحوی بازار را رصد کرده و کنترل کنند تا این قبیل نوسانات ارزی به حداقل ممکن کاهش پیدا کند، ثانیاً چنانچه این افزایشات تدریجی و غیرتدریجی نرخ ارز با برنامه‌ریزی آنهاست، بهتر است که این تصمیم‌گیری‌ها با اطلاع فعالان بخش خصوصی کشور در نهادهای مشترکی از قبیل شورای گفت‌وگوی دولت با بخش خصوصی یا شورای پول و اعتبار و.... اتخاذ شود و به نحو شایسته‌ای به اطلاع همگان رسانده شود تا هم از ایجاد التهاب کاذب در بازار ارز و نهایتاً اقتصاد کشور ممانعت به عمل آید و هم مدیران اقتصادی در بخش خصوصی کشور نیز بتوانند تصمیمات به موقع و صحیحی برای واحد تحت مالکیت خود اتخاذ کنند و دچار بلاتکلیفی و سردرگمی نشوند. خلاصه کلام اینکه، افزایش بدون برنامه (و حتی با برنامه ولی اعلام نشده)، بدون هدف و غیرقابل پیش‌بینی نرخ ارز به نفع هیچ‌کس نیست. نه مصرف‌کننده، نه تولیدکننده، نه صادرکننده و نه حتی دولت، هرچند که باعث شود تا دولت تا حدودی کسری بودجه خود را جبران کرده و برخی نیازهای نقدینگی خود را در پایان سال تامین کند.

«دنیای اقتصاد» آمار کالاهای منتخب صنعتی و معدنی را بررسی کرد

شروع بهاری تولید در پاییز

دنیای اقتصاد: وزارت صنعت، معدن و تجارت آمار تولید ۴۵ کالای منتخب را منتشر کرد. بررسی وضعیت تولید در هفت ماه منتهی به مهر سال جاری بیانگر نمایان شدن اثرات مثبت برجام برتولید است. سال‌های تحریم از یکسو امکان دسترسی به مواد اولیه موردنیاز واحدهای صنعتی را سخت کرد و از سوی دیگر موجب شد تا شرایط برای ورود تکنولوژی‌های روز به کشور غیرممکن شود، عواملی که افت تولید را به همراه داشت و موجب شد تا واحدهای صنعتی به تولید حداقلی بسنده کنند. چالشی که با لغو تحریم‌های بین‌المللی در حال کم‌رنگ شدن است و آمار ارائه شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در هفت ماه منتهی به مهر امسال نیز بر آن صحنه می‌گذارد. تزریق منابع مالی موردنیاز به این واحدها یکی دیگر از عواملی است که فعالان صنعتی بهبود روند تولید پس از برجام را به آن نسبت می‌دهند و معتقدند با گذشت زمان شاهد بهبود بیش از پیش روند تولید خواهیم بود. گزارش رسمی اعلام شده از وضعیت واحدهای تولیدی بیانگر آن است که از ۲۲ محصول منتخب صنعتی در مدت زمان مورد بررسی، در مجموع ۲۲ محصول رشد مثبت را تجربه کردند. اگرچه وضعیت واحدهای صنعتی در مدت‌زمان موردبررسی با رشد همراه بوده است، اما محصولات معدنی همانند ماه‌های گذشته نتوانستند روند رو به رشد را تجربه کنند، به طوری که از میان ۱۳ محصول مورد بررسی در این دوره، روند تولید تنها ۴ محصول مثبت بوده است. فعالان صنعتی افت تولید واحدهای معدنی را به رکود حاکم در بازار از یکسو و چالش‌های به‌وجود آمده در بازارهای صادراتی از سوی دیگر نسبت می‌دهند و معتقدند تا زمانی که راهکاری برای خروج از رکود در بازار در نظر گرفته نشود و دولت برای چالش‌های به‌وجود آمده در بازارهای صادراتی راهکاری در نظر نگیرد، تولید محصولات معدنی همچنان با افت همراه خواهد بود. اعمال محدودیت صادراتی از سوی عراق به‌عنوان یکی از کشورهای اصلی واردکننده محصولات معدنی و ناامنی در منطقه از جمله دلایلی است که موجب شد تا تولیدکنندگان محصولات معدنی در این بخش چالش بسیاری را تجربه کنند.

محصولات منتخب با رشد مثبت

براساس آمار اعلام شده در ۷ ماه منتهی به مهر امسال، «کمباین»، «دوده»، «الیاف و تاپس پلی استر»، «انواع سواری» و «ماشین لباسشویی» بیشترین رشد تولید را تجربه کرده‌اند. آمار اعلام‌شده حکایت از آن دارد که در مدت زمان مورد بررسی تولید «کمباین» بیشترین رشد را در میان محصولات منتخب تجربه کرده، به طوری که در مدت زمان مورد بررسی در مجموع ۲۰۵ دستگاه «کمباین» در کشور تولید شده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد بیش از ۴۲ درصدی داشته است. «دوده» تولید شده در این مدت نیز برابر با ۵۵ هزار و ۳۰۰ تن بوده که با این میزان تولید توانست رشد بیش از ۳۳ درصدی را تجربه کند. پس از «دوده» در مدت زمان مورد بررسی «الیاف و تاپس پلی استر» بیشترین رشد تولید را تجربه کرد، به طوری که در مدت زمان مذکور تولید این محصول برابر با ۱۱۷ هزار و ۲۰۰ تن بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد بیش از ۲۷ درصدی داشته است. «انواع سواری» نیز در این مدت با تولید ۶۲۸ هزار و ۶۰۰ دستگاه رشدی ۲۷ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل تجربه کرده است. انواع سواری تولید شده در مدت زمان مشابه سال قبل برابر با ۵۰۲ هزار و ۷۶ دستگاه بوده است. «ماشین لباسشویی» پنجمین محصولی است که در مدت زمان مورد بررسی ۲۹۵ هزار و ۹۰۰ دستگاه تولید داشته که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد ۵/۲۴ درصدی داشته است.

محصولات منتخب با رشد منفی

از سوی دیگر، در مدت زمان مورد بررسی «دی.ام.تی»، «الیاف اکریلیک»، «نخ پلی‌استر»، «انواع تلویزیون تخت» و «الکتروموتور» بیشترین افت تولید را در میان ۳۲ محصول صنعتی نسبت به مدت مشابه سال قبل تجربه کرده‌اند. در میان محصولاتی که بیشترین افت تولید را داشته‌اند، در مدت زمان مذکور می‌توان به «دی.ام.تی» اشاره کرد که افت تولید بالغ بر ۹۷ درصدی را تجربه کرده است. براساس آمار اعلام شده تولید این محصول در ۷ ماه منتهی به مهر سال جاری برابر با ۴۰۰ تن بوده است. با بررسی روند تولید این محصول در ماه‌های گذشته می‌توان گفت که تولید «دی.ام.تی» چند ماهی است که روند منفی داشته است. از سوی دیگر، براساس داده‌های اعلام‌شده تولید «الیاف اکریلیک» نیز برابر با ۶ هزار و ۹۰۰ تن بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل افت نزدیک به ۳۴ درصدی را تجربه کرده است. «نخ پلی‌استر» تولیدی در این مدت نیز برابر با ۱۲۰ هزار و ۶۰۰ تن بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل افت حدود ۲۶ درصدی را ثبت کرده است. «انواع تلویزیون تخت» چهارمین محصولی است که در این دوره افت تولید را تجربه کرده است، به طوری که براساس این آمار در مجموع ۵۸۲ هزار و ۹۰۰ دستگاه انواع تلویزیون تخت در کشور تولید شده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل

افتی بیش از ۱۳ درصد داشته است. «الکتروموتور» نیز در این دوره با تولید بیش از ۴ میلیون و ۹۵۷ هزار دستگاه، ۷/۵ درصد افت تولید داشته است.

وضعیت تولید محصولات معدنی

از سوی دیگر، براساس آمار اعلام شده از میان ۱۳ محصول منتخب معدنی و صنایع معدنی در ۷ ماه منتهی به مهر سال جاری نیز در مجموع تنها چهار محصول رشد تولید را تجربه کردند و مابقی محصولات معدنی در این دوره با افت تولید مواجه بوده‌اند. براساس آمار مذکور، در مدت زمان مورد بررسی «کنسانتره زغال‌سنگ»، «ظروف شیشه‌ای»، «سنگ‌آهن» و «کاتد مس» رشد تولید را تجربه کرده‌اند. در این خصوص می‌توان به تولید ۶۵۵ هزار و ۱۰۰ تنی «کنسانتره زغال‌سنگ» اشاره کرد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد بیش از ۱۴ درصد را تجربه کرده است. «ظروف شیشه‌ای» تولید شده در این مدت نیز برابر با ۲۶۲ هزار تن بوده که رشد بیش از ۳ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل داشته است. در این مدت همچنین در حدود ۱۹ میلیون و ۶۵۶ هزار تن «سنگ‌آهن» در کشور تولید شده که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل با رشد بیش از ۲ درصد همراه بوده است. در مقابل محصولات معدنی که در این مدت افت تولید را تجربه کرده‌اند می‌توان به «کاشی و سرامیک» با افت تولید بیش از ۲۵ درصد، «فولاد خام» با افت تولید حدود ۲۰ درصد و «چینی بهداشتی» با افت ۱۶ درصد اشاره کرد.

روزنامه دنیای اقتصاد / چهارشنبه ۹۵/۰۹/۱۷ شماره ۳۹۲۷ صفحه ۲

اکران اطلاعات تسهیلات رونق تولید

گروه بنگاه‌ها: رئیس هیات رئیسه، نایب رئیس و دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت انتخاب شدند. به گزارش روابط عمومی خانه صنعت، معدن و تجارت ایران، سیدعبدالوهاب سهل آبادی به‌عنوان رئیس هیات رئیسه، سیدحسین حسینی به‌عنوان نایب رئیس اول هیات رئیسه، رمضان بهرامی به‌عنوان نایب رئیس دوم هیات رئیسه، سیدمحمدرضا مرتضوی از اعضای هیات رئیسه به‌عنوان دبیرکل و علی محمد زمانی به‌عنوان خزانه‌دار انتخاب شدند. بر اساس این گزارش، این انتخابات در مجمع عمومی عادی به‌طور فوق العاده خانه صنعت، معدن و تجارت ایران، با حضور حسین ابوی‌مه‌ریزی، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان ناظر وزارتخانه مذکور و نمایندگان خانه‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها در محل دبیرخانه مرکزی این تشکل برگزار شد. با توجه به مصوبات مجمع عمومی عادی که به‌طور فوق العاده در ۱۵ آذر برگزار شد، هیات رئیسه منتخب خانه صنعت، معدن و تجارت ایران در همان روز راس ساعت ۱۵ در محل قانونی موسسه تشکیل جلسه داد و با حضور کلیه اعضا، رسمیت یافت. همچنین بیژن پناهی‌زاده به‌عنوان بازرس و احمد زارعی به‌عنوان بازرس علی‌البدل انتخاب شدند.

روزنامه گسترش صمت / پنجشنبه ۹۵/۰۹/۱۸ شماره ۶۵۵ صفحه ۴

با توجه به تلاش دولت برای فعال‌سازی واحدهای موجود در گام نخست طرح رونق تولید مطرح شد

ایجاد واحدهای جدید، گام بعدی طرح رونق تولید

سیدمحمدحسن سیدزاده - گروه صنعت: با توجه به مشکلات اقتصادی سال‌های اخیر دولت یازدهم استراتژی حمایت از صنایع را در سال جاری براساس حفظ ظرفیت‌های موجود و فعال‌سازی صنایع راکد قرار داده که برهمن اساس نیز تاکنون ۱۲ هزار میلیارد تومان تسهیلات به هزار و ۵۸۹ واحد کوچک و متوسط ارائه شده است. با پرداخت این تسهیلات و بازگشت واحدهای راکد به چرخه تولید دولت در گام بعدی به دنبال شناسایی ظرفیت‌ها و ایجاد واحدهای صنعتی جدید است بنابراین اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از فاز نخست طرح آمایش سرزمین مبنی بر امکان‌سنجی منطقه‌ای برای توسعه صنایع در فاز دوم این طرح شناسایی ظرفیت‌های صنعتی کشور و میزان مورد نیاز ایجاد واحدهای صنعتی هر بخش تعیین خواهد شد. در همین راستا وزارت صنعت، معدن و تجارت سال آینده ظرفیت‌سازی واحدهای صنعتی را در دستورکار قرار داده است. در همین زمینه به تازگی محسن صالحی‌نیا، معاون امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: سیاست سال آینده دولت نوسازی و بازسازی واحدهای صنعتی، اصلاح ساختار فنی و مهندسی و ظرفیت‌سازی در این حوزه‌هاست. این سیاست شامل همه واحدهای صنعتی از جمله صنایع غذایی، نساجی، لوازم خانگی و فلزات می‌شود. واحدهای تولیدی باید در راستای اصلاح ساختار تولیدی خود و رقابتی کردن محصولاتشان بکوشند تا بتوانند از این برنامه استفاده کنند.

نیازسنجی و اولویت‌بندی، نخستین گام ظرفیت‌سازی

حفظ وضعیت موجود واحدهای تولیدی برای راه‌اندازی واحدهای غیرفعال و راکد تاثیر بسزایی در رفع معضل بیکاری و ارتقای وضعیت اقتصادی خانواده‌ها داشت. اجرای درست این طرح نیز به واسطه جمع‌آوری اطلاعات مناسب از طریق ستادهای تسهیل رفع موانع تولید استانی بود. از ابتدای سال وزارت صنعت، معدن و تجارت برای عملیاتی کردن طرح رونق تولید در جهت حفظ وضعیت موجود واحدهای تولیدی و راه‌اندازی واحدهای غیرفعال و راکد در تمامی استان‌ها اقدام به جمع‌آوری و تکمیل اطلاعات مربوط به واحدهای تولیدی و صنعتی با عنوان طرح بروزرسانی اطلاعات واحدهای صنعتی کرد. اطلاعات و آمار همواره مهم‌ترین اصل برنامه‌ریزی و شناسایی راهبردهای اجرایی طرح است به همین دلیل نیازسنجی، اولویت‌بندی، جمع‌بندی و تکمیل اطلاعات برای شناسایی ظرفیت صنایع و تعداد مورد نیاز در ایجاد واحدهای صنعتی جدید از ضرورت‌های مهم فاز بعدی طرح رونق تولید خواهد بود. در همین راستا وزارت صنعت، معدن و تجارت در جهت تکمیل سند راهبردی صنعت، معدن و تجارت تهیه و تدوین آمایش صنعتی بر مبنای ظرفیت‌های مورد نیاز را در دستور کار خود قرار داده است. بر همین اساس محسن اتابکی، مدیرکل برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری وزارت صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگو با ضمن اعلام برنامه‌های این وزارتخانه برای شناسایی ظرفیت‌های لازم و ایجاد واحدهای صنعتی جدید گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری خود را در چندین مرحله و ویرایش با عنوان برنامه راهبردی صنعت، معدن و تجارت انجام خواهد داد. در زمینه ظرفیت‌سنجی و نیازهای صنعتی کشور در فاز نخست در ویرایش دوم سند راهبردی که در هفته‌های آینده منتشر خواهد شد فصلی به عنوان آمایش سرزمینی را براساس نیازسنجی منطقه‌ای تدوین کرده‌ایم که در آن به برخی طرح‌ها که باید در استان‌ها اجرایی شود اشاره شده است؛ این طرح‌ها شامل انرژی‌های نو، صنایع پیشرفته و... است.

ظرفیت‌سنجی در فاز دوم طرح آمایش سرزمینی

اتابکی با بیان اینکه در فاز نخست تمرکز اصلی بر بحث مکان‌آرایی و بررسی ظرفیت‌های منطقه‌ای بوده افزود: در حال حاضر در فاز نخست توجه به بایدها و نبایدهای منطقه‌ای و شناخت زیرساخت‌های صنعتی انجام شده تا مشخص شود در هر استان چه طرح‌هایی امکان توسعه و احداث دارند. این بررسی نیز براساس ۵ معیار دسترسی به منابع همچون آب، برق، گاز، راه و سایر انرژی‌ها، دسترسی به نیروی انسانی متخصص مرتبط با آن رشته، دسترسی به فناوری، شناسایی کالا در زنجیره ارزش آن صنعت و نیز میزان نزدیکی به بازار مصرف انجام و طرح‌های مناسب هر استان مشخص شده است. مدیرکل برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری وزارت صنعت، معدن و تجارت با اعلام اینکه ظرفیت‌سنجی برای تعیین نیاز کشور برای توسعه و احداث واحدهای صنعتی جدید در فاز دوم طرح آمایش سرزمین اجرایی خواهد شد، گفت: این موضوع که در حال حاضر چه میزان واحد صنعتی فعال در هر بخش وجود دارد و در چه صنایعی و به چه میزان نیاز به ظرفیت‌سازی و ایجاد واحدهای صنعتی وجود دارد در دستور کار فاز دوم طرح آمایش سرزمینی خواهد بود که در ویرایش‌های بعدی سند راهبردی صنعت، معدن و تجارت منتشر خواهد شد. وی افزود: با تکمیل و انتشار به موقع فاز نخست طرح در هفته‌های آینده امیدواریم فعالیت‌های مطالعاتی فاز دوم طرح نیز آغاز شود.

نقش صندوق توسعه ملی در ایجاد واحدهای صنعتی جدید

با توجه به شرایط اقتصادی کشور اجرای طرح توسعه و ایجاد واحدهای صنعتی جدید نیازمند بسترهای زیرساختی مناسب برای تامین منابع و... خواهد بود بنابراین پس از تهیه آمار و اطلاعات کافی برای تدوین نقشه راه مناسب ایجاد بستر مناسب برای تحقق این امر ضروری است. در حال حاضر منابع بانکی تنها توان پوشش سرمایه در گردش واحدهای صنعتی را دارند و امکان حمایت مالی برای ایجاد واحدهای صنعتی چندان وجود ندارد. بر همین اساس دولت باید از منابع دولتی همچون صندوق توسعه ملی برای اجرای این طرح استفاده کند. در همین زمینه معراج محرابی‌موقر، نایب‌رییس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران نیز در گفت‌وگو با صمت درباره لزوم شناسایی ظرفیت‌های مورد نیاز صنایع برای ایجاد واحدهای صنعتی جدید و تامین زیرساخت‌های کافی اظهار کرد: ظرفیت‌های بسیاری برای توسعه و احداث صنایع جدید در کشور وجود دارد. مهم‌ترین نیاز شناسایی این امر نیز بروزرسانی صنایع و مطابقت آن با دانش فنی و فناوری‌های روز دنیاست. در یک دهه اخیر صنایع کشور درگیر مشکلات داخلی و تحریم‌ها بوده‌اند و ظرفیت‌ها و فناوری جدیدی در دنیا به وجود آمده است. نایب‌رییس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با تاکید بر اینکه برای صادرات محور شدن و تامین نیازهای حلقه‌های گمشده زنجیره تولید داخل استراتژی ایجاد واحدهای صنعتی جدید از ضرورت‌های اصلی است، افزود: دولت باید برای تامین بودجه این امر برنامه‌ریزی کافی انجام دهد و از منابع دولتی در اختیار بانک‌ها قرار دهد. در حال حاضر منابع بانک‌ها کفاف تامین طرح‌های احداث و ایجاد واحدهای صنعتی جدید را نمی‌دهد علاوه بر این با سود تسهیلات کنونی امکان تامین سرمایه از بانک برای طرح

ایجاد واحد صنعتی وجود ندارد در نتیجه دولت برای طرح ایجاد واحدهای صنعتی جدید باید از محل منابع صندوق توسعه ملی تسهیلات با بهره حدود ۱۰ درصد ارائه دهد.

صنایع اولویت‌دار ظرفیت‌سازی

محرابی موقر با بیان اینکه در حال حاضر چندین طرح وجود دارد که فوق‌العاده سودآور و صادرات‌محور هستند اما برای احداث آن تمهیدات اولیه وجود ندارد اظهار کرد: تاکنون دولت یازدهم در طرح رونق تولید و برنامه‌ریزی‌های صنعتی تلاش خود را برپایه حفظ شرایط و فعال‌سازی ظرفیت‌های موجود قرار داده است البته باتوجه به شرایط بحرانی که برای صنایع به وجود آمد این سیاست درستی است اما با بهبود شرایط دولت باید در گام بعد سراغ افزایش ظرفیت و ایجاد واحدهای صنعتی جدید برود. وی با اشاره به اولویت‌های ظرفیت‌سازی و ایجاد واحدهای صنعتی جدید اظهار کرد: در حال حاضر ظرفیت‌سازی باید در صنایع تکمیلی پایین‌دستی پتروشیمی، صنایع غذایی، صنایع دانش‌بنیان و صنایع ساختمانی اولویت قرار گیرد چون بازار کافی برای ظرفیت‌سازی وجود دارد اما در صنایع سنگین همچون فولاد و... به دلیل اشباع بازار و به صرفه نبودن ظرفیت‌سازی چندان پاسخگو نخواهد بود. بنابر این گزارش باتوجه به برنامه‌ریزی‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت و گفته‌های معاون امور صنایع وزارت صنعت، معدن، تجارت یکی از برنامه‌های اصلی وزارت صنعت، معدن و تجارت برای رونق تولید در سال آینده ظرفیت‌سازی و ایجاد واحدهای صنعتی است. باتوجه به ظرفیت‌های پیش‌بینی‌شده برای حمایت از صنایع در لایحه بودجه ۹۶ نیز باید منتظر ماند تا جزئیات بیشتری برای ظرفیت‌سازی و اولویت‌بندی صنایع در این زمینه اعلام شود.

روزنامه جهان صنعت / پنجشنبه ۹۵/۰۹/۱۸ شماره ۳۵۱۴ صفحه ۱۲

رکود تکان نمی‌خورد

نسترن یوسف‌بکیان- در حال حاضر تفاوت چشمگیری میان وعده‌های اقتصادی دولت و واقعیت بازار مشاهده می‌شود، در حالی که انتظار می‌رفت دست کم موفقیت‌های بین‌المللی ایران همچون برجام راهگشای بخشی از معضلات اقتصادی کشور باشد. این در حالی است که رییس‌جمهور به مردم قول داده بود سال ۹۵، سال رونق اقتصادی شود در صورتی که فعالان بازار در حوزه‌های مختلف همچنان با رکود دست و پنجه نرم می‌کنند و سیاست‌های در پیش گرفته شده دولت هم نتوانسته کاری از پیش ببرد. از این رو به نظر می‌رسد در این سه ماه باقیمانده تا پایان سال جاری چندان امیدی به دستیابی به رونق اقتصادی نیست. در این میان لایحه بودجه سال ۹۶ که چند روز پیش توسط رییس‌جمهور تقدیم مجلس شد، نشان می‌دهد که روحانی از وضعیت ناگوار فعلی بازار درس گرفته و با پیشنهاد بودجه حدوداً ۱۰۰ میلیارد دلاری برای سال آینده قصد دارد برای حمایت از رشد اقتصادی هزینه بیشتری متحمل شود. این در حالی است که برخی جزئیات مربوط به لایحه بودجه سال آینده با انتقاد بعضی از فعالان اقتصادی و کارشناسان مواجه شده که قابل ملاحظه و تامل‌برانگیز است.

جزئیات لایحه بودجه سال ۹۶ نشان می‌دهد نرخ تسعیر ارز (ارز محاسباتی) ۳۳۰۰ تومان لحاظ شده در حالی که نرخ ارز مبادلاتی بانک مرکزی حدود ۳۲۱۰ و دلار در بازار آزاد حدود ۲۸۶۰ تومان قیمت خورده است. بر همین اساس برخی کارشناسان اقتصادی معتقدند تعیین دلار ۳۳۰۰ تومانی در لایحه بودجه سال ۹۶ دور از سیاست تک‌نرخ شدن ارز است و تفاوت ۱۰ تا ۱۵ درصدی نرخ ارز بودجه و ارز آزاد به تولید و صادرات لطمه می‌زند. این در حالی است که یکی از راه‌های رسیدن به رشد اقتصادی در شرایط فعلی کشور، توجه به تولید و برنامه‌ریزی مناسب برای صادرات است.

دولت توجه کند

اما آنچه در حال حاضر مورد اهمیت است، ایجاد زیرساخت‌های مناسب سرمایه‌گذاری توسط دولت، فضا دادن به ایفای نقش بخش خصوصی، حذف مقررات زائد و دست و پاگیر، کوچک‌سازی دولت برای جلوگیری از افزایش فساد و رانت، به کارگیری سیاست‌های تجاری مفید و صحیح برای حمایت از تولید داخل و رقابت‌پذیر کردن آن و در پیش گرفتن بسیاری دیگر از سیاست‌های مناسب است تا علاوه بر به نتیجه رسیدن حضور خارجی‌ها برای رشد اقتصاد ایران، مقدمات پیشرفت اقتصادی کشور بدون وابستگی به سرمایه‌گذاران خارجی نیز فراهم شود.

یکی از راه‌هایی که در حال حاضر می‌تواند رونق اقتصادی را برای کشور رقم زده و ارزش‌افزوده بالایی ایجاد کند، توجه به تولیدکنندگان داخلی و فراهم کردن شرایط برای تولید کالاهای صادرات‌محور است تا از این پس با تولید کالاهایی در کشور روبه‌رو باشیم که براساس برنامه دقیق و سنجیده برای برخی بازارهای خارجی تولید می‌شوند. در این میان لازم است

وزارت صنعت، معدن و تجارت بیش از پیش به صادرات اهمیت داده و علاوه بر برنامه‌ریزی دقیق برای تولید کالاهای برون‌نگر و صادرات‌محور، بودجه مورد نیاز برای اعطای مشوق‌های صادراتی و تسهیلات وعده داده شده به صادرکنندگان را از دولت مطالبه کند چراکه کشورهای بزرگ اقتصادی دنیا سال‌هاست با تکیه بر صادرات و تجارت خارجی، اقتصاد جهان را در دست گرفته‌اند اما سیاست‌های در پیش گرفته شده در کشور ما حتی رسیدن به صادرات ۶۸ میلیارد دلاری تا پایان سال جاری را نیز غیرممکن کرده است. از این رو لازم است دولت از این پس بیش از پیش به اظهار نظر و هشدارهای کارشناسان توجه کند تا بلکه در سال ۹۶ منتظر اتفاقات خوشی برای اقتصاد کشور باشیم .

رونق تولید با صادرات و تجارت خارجی

بر همین اساس رییس کنفدراسیون صادرات ایران در رابطه با عملکرد وزارتخانه‌های مختلف دولت گفت: به عقیده بنده، تمام وزارتخانه‌های دولت یازدهم در شرایطی سر کار آمدند که کشور در شرایط بحرانی به سر می‌برد و اگر وزارتخانه‌های مختلف با یکدیگر هماهنگ پیش نمی‌رفتند، شاهد افزایش رشد اقتصادی، کاهش نرخ تورم، ثبات نرخ ارز و ثبات برخی قوانین نبودیم. محمد لاهوتی در رابطه با عملکرد وزارت صنعت اظهار کرد: این وزارتخانه در راستای برنامه‌های دولت حرکت کرده و تاکنون دستاوردهای خوبی هم داشته است اما به هر حال نقص‌هایی هم در عملکرد این وزارتخانه دیده می‌شود .

عضو اتاق بازرگانی در این خصوص بیان کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت از لحاظ تولید، صادرات، واردات و تجارت خارجی یکی از مهم‌ترین و تاثیرگذارترین ارگان‌های اقتصادی کشور به‌شمار می‌رود که وظایف زیادی بر عهده دارد. به همین جهت با وجود اینکه در این وزارتخانه سعی می‌شود قدم‌های مناسبی در راستای کمک به صنعت و تولید برداشته شود اما درصد خطای زیادی نیز در آن وجود دارد چراکه میزان مسوولیت‌های سپرده شده به وزارت صنعت زیاد است .

وی با انتقاد از عملکرد این وزارتخانه گفت: نگاه وزارت صنعت، معدن و تجارت بیشتر بر موضوع صنعت متمرکز است و کمتر به موضوع تولید، صادرات و تجارت در آن توجه شده در صورتی که تولید با تجارت و صادرات وابسته به یکدیگر هستند و تولید زمانی رونق می‌گیرد که به امر صادرات و تجارت خارجی توجه شود . وی در ادامه اظهار کرد: البته فعالان اقتصادی نسبت به این مساله آگاه هستند که وزات صنعت، معدن و تجارت به تنهایی تصمیم‌گیرنده نیست و باید در راستای برنامه‌های دولت قدم بردارد . رییس کنفدراسیون صادرات ایران همچنین با بیان اینکه قیمت کالاهای صادراتی ما غیررقابتی است، گفت: در صورت عدم اجرای موافقتنامه تسهیل تجارت قیمت کالاهای صادراتی ما غیررقابتی‌تر می‌شود .

صادرات ۶۸ میلیارد دلاری بعید به نظر می‌رسد

وی با اشاره به هدف‌گذاری صادرات ۶۸ میلیارد دلاری تا پایان سال ۹۵ اظهار کرد: این هدف‌گذاری با در نظر گرفتن بخش خدمات در نظر گرفته شده است که حدود ۱۸ میلیارد دلار آن به این بخش اختصاص دارد در حالی که بعید به نظر می‌رسد صادرات در این بخش به بیش از سه تا چهار میلیارد دلار برسد . لاهوتی گفت: در بخش صادرات غیرنفتی نیز حدود ۵۲ میلیارد دلار هدف‌گذاری شده است که در حال حاضر با توجه به آمارها، مشاهده می‌کنیم صادرات غیرنفتی کمتر از میزان هدف‌گذاری شده بوده و ما از برنامه صادراتی عقب مانده‌ایم . وی بیان کرد: با توجه به اینکه حدود چهار ماه تا پایان سال جاری باقی مانده و حرکت متفاوتی در جهت افزایش صادرات غیرنفتی صورت نگرفته است، تفاوت چشمگیری در میزان صادرات غیرنفتی حاصل نخواهد شد و رسیدن به صادرات ۶۸ میلیارد دلاری تا پایان سال ۹۵ بعید به نظر می‌رسد .

رییس کنفدراسیون صادرات گفت: هدف‌گذاری‌هایی که در خصوص مسایل اقتصادی و تجارت خارجی صورت می‌گیرد براساس نیت خیر بوده و قصد دولتمردان تحقق یافتن این هدف‌گذاری‌هاست اما باید توجه داشت بدون حمایت دولت و ایجاد بسترهای مناسب برای رسیدن به چنین اهدافی، هدف‌گذاری به واقعیت تبدیل نمی‌شود .

لاهوتهی اظهار کرد: رشد اقتصادی و توسعه تجارت خارجی براساس اتفاق حادث نمی‌شود بلکه مقدماتی برای پیشرفت اقتصادی لازم است. بنابراین هدف‌گذاری‌ها هم باید براساس واقعیت موجود در کشور در نظر گرفته شود . وی گفت: برای توسعه صادرات غیرنفتی و رسیدن به اهدافی مانند صادرات ۶۸ میلیارد دلاری تا پایان سال جاری باید دولت حمایت‌های لازم را انجام دهد اما با توجه به شرایط فعلی و آمارهای مربوط به صادرات در ماه‌های طی شده در سال جاری، متوجه می‌شویم که تاکنون اتفاق خاصی در این خصوص رخ نداده و نمی‌توان آنچنان انتظار افزایش صادرات غیرنفتی را داشت .

لطمه صادرات با ارز پیشنهادی

رییس کنفدراسیون صادرات ایران همچنین با اشاره به نرخ دلار پیشنهادی دولت در بودجه سال ۹۶ گفت: تعیین دلار ۳۳۰۰ تومانی در لایحه بودجه سال ۹۶ دور از سیاست تک‌نرخی شدن ارز است و تفاوت ۱۰ تا ۱۵ درصدی نرخ ارز بودجه و ارز آزاد به تولید و صادرات لطمه می‌زند. محمد لاهوتی اظهار کرد: نرخ دلار در بودجه معمولاً یک نرخ فرضی است که برای محاسبه درآمدهای دلاری دولت و تبدیل آن به ریال تعیین می‌شود. معمولاً عددی که به عنوان عدد فرضی در بودجه پیش‌بینی می‌شود، باید پشتوانه محاسباتی داشته باشد زیرا دولت موظف است به همان میزان ارزی که دریافت می‌کند آن را تبدیل به ریال کرده و معادل ۳۳۰۰ تومان یا هر عددی که در بودجه تصویب شود به خزانه واریز کند.

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران با بیان اینکه وقتی نرخ ارز به نرخ واقعی نزدیک نباشد، این تفاوت به عنوان درآمد خارج از بودجه برای دولت محسوب می‌شود، افزود: دولت می‌تواند این تفاوت را به عنوان یک درآمد خارج از بودجه در نظر بگیرد به طوری که به افزایش درآمدهای دولت منجر شده اما در بودجه هزینه نمی‌شود. لاهوتی با بیان اینکه نرخ ۳۳۰۰ تومان در لایحه پیشنهادی امسال، متناسب با نرخ تورم سال ۹۵ به اضافه نرخ دلار در بودجه سال قبل که حدود ۳۲۰۰ تومان بود، در نظر گرفته شده است، اظهار داشت: از نظر قانون برنامه پنجم دولت اینجا برای نخستین بار به تکلیف قانونی خود عمل کرده و نرخ را در بودجه با افزایش تورم داخل منهای تورم خارج با رقم ۳۳۰۰ تومان در نظر گرفته است.

وی خاطر نشان کرد: اما اشکالی که بر این تصمیم وجود دارد این است که نرخ بودجه‌ای ارز با نرخ ارز آزاد حدود ۵۰۰ تومان تفاوت دارد که حدود ۱۵ درصد می‌شود اما نرخ‌هایی که به عنوان نرخ رسمی در اعداد و ارقام بودجه‌های سنواتی دیده می‌شود به خصوص برای کشورهای که ارز تک‌نرخ دارند یا به دنبال تک‌نرخ شدن ارز هستند، پذیرفته شده نیست.

عضو شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با اعلام اینکه تفاوت چهار تا پنج درصدی بین ارز بودجه و بازار آزاد پذیرفته است اما بیش از آن درست نیست، گفت: بنابراین با توجه به فاصله ارز آزاد و بودجه به نظر می‌رسد که دولت یا به دنبال تک‌نرخ کردن ارز بوده یا به دنبال مدیریت بازار است که در صورت هدف اول، دولت به دنبال رقم حدود ۲۵۰۰ تومان است که به نفع تولید و صادرات نیست و در صورت هدف دوم، نرخ ارز در همین حدود ۲۸۰۰ تا ۳۹۰۰ تومان قرار می‌گیرد که تفاوت ۱۰ تا ۱۵ درصدی را با نرخ دلار بودجه دارد. لاهوتی با اشاره به اینکه این تفاوت ۱۰ تا ۱۵ درصدی بین نرخ ارز آزاد و لایحه پیشنهادی دولت زیاد است و با سیاست تک‌نرخی فاصله دارد، اظهار داشت: مگر اینکه دولت بخواهد نرخ ارز را با فاصله پنج درصدی نسبت به بودجه یکسان‌سازی کند که این در عمل اتفاق نمی‌افتد و فقط در مدت کوتاهی تک‌نرخ می‌شود اما دوباره به شرایط چندنرخ برمی‌گردد زیرا نرخ ۲۵۰۰ تومان برای اقتصاد ما مناسب نیست و به تولید و صادرات لطمه می‌زند. رییس کنفدراسیون صادرات ایران با اشاره به اینکه نرخ ارز ۲۵۰۰ تومانی قدرت رقابت تولید داخل را کاهش می‌دهد، گفت: در این شرایط تولید داخل قدرت رقابت را با کالاهای قاچاق از دست داده و بازار در اختیار قاچاق قرار می‌گیرد.

ضعف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

لاهوری در خصوص اعطا نشدن مشوق‌های صادراتی به تجار گفت: موضوع توجه به صادرات با صنعت و تولید متفاوت است و نیازمند پرداخت مشوق‌های صادراتی است که به علت ضعف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، هنوز حمایتی از صادرکنندگان صورت نپذیرفته است. عضو اتاق بازرگانی ایران در توضیح این موضوع اظهار کرد: سال گذشته با پیشنهاد سازمان توسعه تجارت که زیرمجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت است، رقم هزار میلیارد تومان مشوق صادراتی در بودجه ۹۵ درخواست شد که سپس در اوایل سال جاری بسته حمایتی یک ساله توسعه صادرات غیرنفتی از سوی معاون اول رییس‌جمهور ابلاغ شد که براساس آن هزار میلیارد تومان از منابع عمومی بودجه و هدفمندی پارانه‌ها به بخش صادرات غیرنفتی کشور اختصاص یافت. وی در خصوص جزئیات بسته حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی ابلاغی از سوی معاون اول رییس‌جمهور گفت: نوع پیشنهادها و حمایت‌ها در این بسته بدون مشورت با تشکل‌ها صورت گرفته بود و به همین دلیل بخش خصوصی به این موضوع اعتراض کرد. رییس کنفدراسیون صادرات ایران خاطر نشان کرد: این اعتراض منجر به توقف، بازبینی و اصلاح بخشی از این بسته طی مدت چهار ماه شد اما با وجود اینکه به نهمین ماه از سال جاری نزدیک شده‌ایم، این بسته همچنان در مرحله تخصیص اعتبارات در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی قرار دارد و کمکی به صادرکنندگان نکرده است.

لاهوری اظهار داشت: این در حالی است که مقام معظم رهبری حمایت از صادرکنندگان را به عنوان پیشنهاد و تذکر به اعضای هیات دولت ارائه دادند و در این خصوص تاکید کردند که صادرکنندگان به حمایت دولت برای صادرات نیاز دارند. وی

گفت: این تذکر به این دلیل است که ایشان به دنبال اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی هستند و تولید با نگاه صادرات محور و برون‌نگر یکی از اصل‌های سیاست اقتصاد مقاومتی است .

تاکید بر جلوگیری از ایجاد رانت

عضو شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی همچنین با اشاره به اینکه طبق مصوبه اخیر هیات امنای صندوق توسعه ملی با حضور رییس‌جمهور، سود تسهیلات ریالی برای صادرکنندگان از محل منافع صندوق توسعه ملی تا ۱۱ درصد کاهش یافت، گفت: قرار است رقمی نزدیک به دو هزار میلیارد تومان اعتبار از محل صندوق توسعه ملی به بانک‌های مختلف بازرگانی ارائه داده شود تا به عنوان سرمایه در گردش در بخش صادرات مورد استفاده قرار گیرد . محمد لاهوتی اظهار کرد: امیدواریم بانک مرکزی با دقت و سهولت این منابع را در جای مورد نیاز خودش خرج کند تا تبدیل به رانت نشود. همچنین نیاز است تا این تسهیلات هر چه سریع‌تر در اختیار صادرکنندگان قرار گیرد.

قیمت کالای ایرانی قابل قبول نیست

لاهورتی در خصوص مشکلات صادرکنندگان اظهار کرد: در حال حاضر به دلیل حمایت نکردن دولت از صادرکنندگان، قیمت تمام‌شده کالاهای ایرانی قابل رقابت با رقبای خارجی نبوده و برای کشورهای هدف قابل قبول نیست . وی گفت: بنابراین با توجه به شرایط فعلی، امکان صعود در بازارهای جهانی وجود ندارد و رکود موجود در اقتصاد از بین نخواهد رفت چراکه دولت هم به‌طور جدی با مشکلات کمبود نقدینگی روبه‌رو است. به همین دلیل نتوانسته در این شرایط سخت به وعده‌هایی که داده است، جامه عمل بپوشاند . عضو اتاق بازرگانی در خصوص برنامه‌های صادراتی برای افزایش تجارت خارجی کشور اظهار کرد: ایران کشور برنامه‌هاست اما آنچه در حال حاضر مهم است، تحقق یافتن این برنامه‌هاست . وی گفت: در گذشته نگاه کشور تامین نیازهای داخلی کشور بود اما در شرایط فعلی لازم است تا نگاه ما به سمت و سوی تولید صادرات محور باشد که البته در این رابطه هم آسیب‌شناسی‌های لازم انجام شده است اما این برنامه‌ها هنوز اجرا نشده است . لاهوتی بیان کرد: دستگاه‌های اقتصادی کشور باید به دور از جزیره‌ای عمل کردن در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی قدم بردارند تا رشد اقتصادی محقق شود. تمام قوه‌ها باید این سیاست را نقشه راه خود قرار دهند تا دچار چنددستگی و سردرگمی نشوند . رییس کنفدراسیون صادرات ایران گفت: در این صورت است که ثبات سرمایه‌گذاری در کشور ایجاد شده و تراز تجاری کشور نیز به نفع صادرات غیرنفتی مثبت خواهد شد .

احتمال توسعه روابط اقتصادی

لاهورتی درباره تاثیر سیاست‌های جدید رییس‌جمهور جدید آمریکا بر مسایل اقتصادی ایران نیز گفت: ترامپ فردی سرمایه‌گذار و تاجر است. از این‌رو بعید به نظر می‌رسد که از رقبای دیگر اقتصادی خود برای همکاری‌های تجاری در کشور دارای پتانسیلی مانند ایران عقب مانده و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در ایران را از دست بدهد . وی خاطر نشان کرد: به علت ناشناخته بودن ترامپ در سیاست، مشخص نیست چه اقداماتی توسط وی انجام شود اما احتمال دارد نگاه‌ها نسبت به گذشته تغییر کند به طوری که میان ایران و آمریکا نیز روابط اقتصادی ایجاد شود. البته در حال حاضر وی فقط واکنش‌های هیجانی از خود نشان می‌دهد که چندان خوشایند نیست.

روزنامه دنیای اقتصاد / پنجشنبه ۹۵/۰۹/۱۸ شماره ۳۹۲۸ صفحه ۳

فهرست جدید برای تعرفه مواد اولیه نساجی

خبرگزاری فارس: رئیس انجمن صنایع نساجی گفت: در حال تهیه فهرستی از تعرفه واردات مواد اولیه صنعت نساجی برای ارائه به دولت هستیم تا تعرفه واردات برخی مواد از جمله پنبه صفر شود. محمد مروج با بیان این خبر اظهار کرد: برای حمایت بیشتر از صنعت داخل، فهرستی از تعرفه واردات مواد اولیه صنعت نساجی در حال تهیه است تا براساس آن از دولت بخواهیم که در تعرفه واردات این مواد بازنگری کند. وی ادامه داد: در حال حاضر تعرفه واردات پنبه از ازبکستان ۱۰ درصد است که این مساله تولیدکنندگان ایرانی را از رقابت با شرکت‌های خارجی باز می‌دارد. وی تصریح کرد: در حال حاضر ۴۰ درصد نیاز کشور به پارچه از طریق واردات از کشورهایمانند هند و پاکستان تامین می‌شود و در چنین شرایطی تعرفه واردات پارچه خام و پارچه تکمیل‌شده یکی است. مروج افزود: این مساله باعث شده که تجار برای واردات پارچه رنگ‌شده

اقدام کنند، زیرا تعرفه پارچه خام و رنگی به یک اندازه تعیین شده و در نتیجه این موضوع باعث بیکاری شاغلان در واحدهای چاپ و رنگریزی شده است.

روزنامه گسترش صمت / شنبه ۹۵/۰۹/۲۰ شماره ۶۵۶ صفحه ۴

حذف صفر به سود تولید

ملیحه خورده‌پا - کار و تولید: مرد شماره یک خیابان میرداماد درست ۲۷ سال پیش تصمیم گرفت تا واحد پول ملی را با حذف صفرها تغییر دهد اما این طرح در آن بازه زمانی به اجرا نرسید تا بار درست ۱۵ سال قبل بار دیگر طهماسب مظاهری رییس بانک مرکزی شد. و پیشنهاد حذف چهار صفر از واحد پول ملی را در دولت نهم مطرح کرد و این بار قرار شد صفرها یکباره از واحد پول ملی حذف شود اما باز هم این طرح مهم اقتصادی به مرحله اجرا درنیامد تا اینکه دولت یازدهم در ماه‌های پایانی فعالیت خود تصمیم گرفت یک گام از این طرح اقتصادی را اجرایی کند بنابراین در دولت مصوب شد تا به جای ۴ صفر فقط یک صفر از واحد پول ملی حذف شود و اقتصاد ایران با ریال برای همیشه خداحافظی کند هرچند اجرای این طرح اقتصادی نیاز به تأیید و تصویب قوه مقننه دارد. تصویب طرح حذف صفر از واحد پول ملی در دولت یازدهم موافقان و مخالفانی دارد. البته این تضارب آرا درباره میزان تورمزایی حذف صفر و نحوه اجرای این طرح به شکل ضربتی و یکباره و یا مرحله‌ای است. دبیر شورای عالی کانون صرافان از موافقان اجرای این طرح است زیرا باور دارد که ساماندهی واحد پول ملی و حذف صفرهای آن به تسهیل مبادلات کمک می‌کند. امیر نجومی می‌گوید: این مسئله ضروری بوده و اجرای آن مقدمه‌ای برای حذف تعداد بیشتر صفر از واحد پولی کشور است. دبیر شورای عالی کانون صرافان بر این باور است که حذف صفر از واحد پول ملی منجر به کاهش اثر روانی میزان نقدینگی می‌شود زیرا وقتی اعلام کنیم حجم نقدینگی صد هزار میلیارد تومان است، با در نظرگیری تومان، [به اندازه حذف یک صفر] از بار روانی جامعه کاسته می‌شود. نجومی اظهار می‌کند: در صورت تصویب این طرح، ارزش پول ما بر سر جای خود باقی است و باعث تسهیل مبادلات تجاری و فعالیت‌های اقتصادی خواهد شد و اجرای آن مقدمه‌ای برای حذف تعداد بیشتر صفر از واحد پولی کشور است. وی همچنین حذف صفر از پول ملی را موجب تقویت ۱۰ برابری ارزش پول کشورمان در عرصه بین‌الملل دانست. هرچند کارشناسان و فعالان اقتصادی بر این باور هستند که اجرای این طرح منجر به افزایش تورم و نقدینگی خواهد شد و هزینه چاپ اسکناس و تغییر سیستم حسابداری را به‌عنوان عوامل افزایش هزینه و تورم معرفی می‌کنند و باور دارند که اگر قرار است دولت این اقدام را انجام دهد نباید حذف صفرها مرحله به مرحله انجام شود بلکه این طرح باید به یکباره انجام شود تا تبعات خود را به صورت کلی نشان دهد و پرونده حذف صفرها به یکباره بسته شود. موافقان و مخالفان اجرای تغییر واحد پول ملی بر سر آثار تورمی اجرای این طرح توافق دارند؛ حال سوال این است که آیا اجرای طرح حذف از واحد پولی کشور به نفع بخش تولید است یا خیر؟ حذف صفر از پول کشور چه تبعاتی برای تولید به دنبال دارد و اجرای آن به چه شیوه‌ای باید باشد تا بخش تولید و صنعت دچار کمترین آسیب شود؟ مهدی پورقاضی، رییس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی تهران نیز موافق اجرای طرح حذف صفر از واحد پول ملی کشور است. وی به صمت می‌گوید: ما بر این باور هستیم که باید تعداد بیشتری از صفرها حذف شود زیرا این امر منجر به منطقی‌تر شدن واحد پول ملی ایران می‌شود. این فعال اقتصادی ادامه می‌دهد: حذف صفر به‌طور قطع عوارضی برای اقتصاد دارد و فرقی نمی‌کند که یک صفر حذف شود یا سه صفر بنابراین بهتر است یکباره حذف صفرها انجام شود تا اقتصاد تبعات واقعی آن را لمس کرده و خود را با واقعیات انطباق دهد. وی ادامه می‌دهد: حذف صفر از واحد پول ملی هزینه‌زاست و باید سیستم بانکی و حسابداری اصلاح و چاپ پول انجام شود بنابراین باید حذف صفرها در یک مرحله انجام شود. رییس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی تهران تصریح می‌کند: حذف صفر منجر به ایجاد تورم می‌شود و این را می‌توان از تجربه آلمان و ترکیه و زیمبابوه به وضوح دریافت و نمی‌توان آثار تورمی حذف صفر را انکار کرد. عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران با اینکه به خوبی از تاثیر تورمی حذف صفر از واحد پول ملی کشور آگاه است اما باز هم تأکید دارد که این اتفاق به نفع تولید است و در تشریح این دیدگاه خود می‌گوید: حذف صفرها به‌طور قطع تورمزا است اما نکته قابل توجه این است که تورم حاصل از اجرای این طرح نسبت به سایر عوامل تورمزا کمتر است. همچنین منافع حاصل از اجرای طرح حذف صفر برای بخش تولید آنقدر است که ما به سهولت بتوانیم تورم ناشی از اجرای طرح حذف صفرها را تحمل کنیم. رییس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی تهران خاطرنشان می‌کند: متأسفانه در شرایط کنونی ارزش پول ملی ایران بسیار کم است بنابراین اگر

با حذف صفرها بتوانیم پول باارزش‌تری داشته باشیم می‌توانیم شرایط بهتری در عرصه اقتصادی به‌ویژه در بازارهای جهانی داشته باشیم.

انتظار گرانی ایجاد نکنیم

یحیی آلاسحاق، رییس سابق اتاق بازرگانی تهران که در دوره سازندگی سکاندار وزارت بازرگانی نیز بوده است در گفت‌وگو با صمت می‌گوید: حذف یک صفر از واحد پول ملی و تبدیل ریال به تومان تغییری در فرآیند اقتصادی کشور ایجاد نمی‌کند که ما به دنبال آن منتظر عواقب اجرای این طرح بر روی بخش تولید باشیم. وی می‌افزاید: کشور مسائل بسیار مهمی دارد و نباید وقت را صرف چنین بحثی که هیچ تاثیری بر روی کلان اقتصاد ندارد، بکنیم. وزیر بازرگانی دولت ششم تصریح می‌کند: با حذف یک صفر و تغییر واحد پول از ریال به تومان در عمل فرآیند اقتصادی کشور به شکلی که در بازار عرف بوده انجام می‌شود بنابراین نباید این انتظار را در مردم ایجاد کرد که اجرای چنین طرحی منجر به افزایش تبعات منفی اقتصادی از جمله افزایش قیمت، چه در بخش مواد اولیه و یا فروش محصول نهایی می‌شود زیرا قرار نیست با حذف یک صفر تغییرات فاحشی در کلان اقتصاد کشور داشته باشیم. رییس پیشین اتاق بازرگانی تهران خاطرنشان می‌کند: اگر حذف یک صفر منجر به ایجاد تغییراتی در شاخص‌های اقتصادی می‌شد در آن صورت باید منتظر تغییراتی جدی در بخش تولید می‌بودیم اما تا زمانی که چنین اتفاقی رخ نداده نباید در مردم و فعالان اقتصادی چنین انتظاری را ایجاد کنیم که آنها قرار است با معضلات جدی روبه‌رو شوند. آلاسحاق یادآور می‌شود: حذف یک صفر تنها هزینه‌ای که برای بخش تولید دارد این است که آن واحد باید سیستم نرم‌افزار حسابداری خود را تغییر دهد که به‌طور قطع این تغییر سیستم نیز آنچنان هزینه‌ای ندارد که بخواهد بر فرآیند قیمت تمام‌شده تولیدات داخلی و رقابت‌پذیری آنها در بازار داخلی و خارجی و یا ظرفیت واحدهای تولیدی تاثیر بگذارد.

تولید آسیب نمی‌بیند

پدرام سلطانی، نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایران نیز آثار تورمی حذف صفر از واحد پول ملی را کتمان نمی‌کند ولی باور دارد که بخش تولید و صنعت از اجرای این طرح متضرر نخواهد شد. وی در گفت‌وگو با صمت اظهار می‌کند: با طرح دولت برای حذف یک صفر از واحد پول ملی در عمل اتفاق خاصی رخ نمی‌دهد بلکه همان شرایطی که در فعالیت‌های تجاری و اقتصادی حاکم بود و معاملات و مبادلات با واحد تومان انجام می‌شد شکل و قالب رسمی به خود می‌گیرد. وی این اقدام را درست و منطقی دانسته و می‌افزاید: اگر به واحد پول سایر کشورها نگاه کنیم درمی‌یابیم که واحد پول ملی آنها کلان بوده و همان واحد پول کلان به واحدهای کوچکتر تبدیل می‌شود. این در حالی است که رویه ما در این زمینه برعکس بود بنابراین تبدیل واحد پول ملی کشور از ریال به تومان می‌تواند این مشکل را برطرف کند. نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایران تصریح می‌کند: اجرای طرح حذف صفر از واحد پول ملی، منجر به تورم ناشی از هزینه‌های اجرای این طرح می‌شود اما این میزان تورم آنقدر نیست که بر فرآیند تولید و تجارت کشور و قیمت کالا در بازار داخلی و خارجی اثر منفی بگذارد. سلطانی خاطرنشان می‌کند: با تغییر واحد پول از ریال به تومان باید قیمت کالاها در بازار رند شود که این گرد شدن رو به بالا است مثلاً قیمت کالایی که ۱۷۹۰ تومان است با حذف صفر به ۱۷۹ تومان باید تغییر کند که به دلیل نبود ریال در بازار، این نرخ به ۱۸۰ تومان تبدیل خواهد شد. این فعال اقتصادی تاکید می‌کند: گرد کردن قیمت‌ها شاید منجر به افزایش جزئی نرخ‌ها شود اما تاثیر چندانی روی قیمت کالاهای تولیدی و فروش محصولات تولیدی در بازار داخلی و خارجی ندارد. نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایران با بیان این مطلب که پول ایران ارزش چندانی ندارد یادآور می‌شود: حذف صفر با توجه به وضعیت ارزش پول برای تولیدکنندگان در بخش تامین مواد اولیه و قیمت فروش کالا تاثیرگذار نخواهد بود.

کلام آخر

تغییر واحد پول ملی و حذف صفرها از واحد پول ملی همانند سایر اقدامات و تصمیمات اقتصادی تبعاتی بر شرایط تولید و تجارت کشور خواهد داشت که البته بخشی از این آثار می‌تواند ناشی از انتظارات روانی در عرصه اقتصادی یا سودجویی برخی افراد باشد بنابراین برای عبور از تبعات اجرای طرح حذف پول، بیشتر به جای اینکه نگران آثار منفی آن باشیم باید مراقب بود تا سودجویی‌ها منجر به تنگ شدن عرصه بر تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی نشود.

صفحه اقتصاد: گروه اقتصادی- اقتصاد ایران شرایط پیچیده و پرتوتابی دارد حتی با وجود رفع تحریم‌ها و بهبود نسبی برخی از شاخص‌های اقتصادی اما همچنان رکود پابرجاست و رونق به تولید بازنگشته چراکه اقتصاد کشورمان با مشکلات بنیادی بسیاری مواجه است. مسایل بنیادی با تعامل حل نمی‌شود بلکه می‌تواند با برخوردهای سهل‌انگارانه و دور زدن این مسایل شکل بدتری پیدا خواهد کرد. در حال حاضر شرایط به‌گونه‌ای است که بارها اقتصاددانان وضعیت اقتصاد ایران را بحرانی اعلام کرده‌اند. در همین حال فرشاد مومنی، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی درخصوص وضعیت نگران‌کننده اقتصاد ایران می‌گوید: ساختار نهادی ایران ضدتولید است و بستر نهادی به‌گونه‌ای سامان یافته که افراد عموماً وقتی منافع خود را حداکثر می‌کنند، این منافع در سطح فردی برای منافع جمعی اختلال ایجاد می‌کند. مومنی با بیان اینکه شرط دیگر برای همراستایی منافع این است که ساختارهای نهادی باید مشوق تولید باشد، افزود: در حال حاضر ساختار نهادی ایران دقیقاً پشت به تولید کرده است. آنهایی که سراغ تولید می‌روند، بیشتر رنج و خطر و آسیب می‌بینند اما افرادی که به سمت فعالیت‌های غیرمولد می‌روند، برخوردارترند.

مومنی در اختتامیه چهارمین همایش ملی تعامل صنعت و دانشگاه که در دانشکده علوم دانشگاه فردوسی برگزار شد، اظهار کرد: با عملکرد اقتصادی دولت اصلاحات مخالفت جدی داشتم اما با این حال طرفدار اصول این دولت بودم. یک فرمول‌هایی در همین چارچوب کنونی در آن زمان هم وجود داشت و در زمان دولت اصلاحات خیلی بهتر رعایت می‌شد به طوری که مهرماه سال ۱۳۹۲ از جانب مرکز پژوهش‌های مجلس گزارش‌هایی تهیه شد که در آن عنوان شده بود وابستگی به ارز نفتی برای هر یک واحد تولید ناخالص داخلی در دوران احمدی‌نژاد پنج برابر دولت اصلاحات بوده است. وابستگی اقتصاد به استکبار مومنی ادامه داد: ژست آن عزیزان این بود که دارند مشقت محکمی بر دهان استکبار می‌زنند؛ موضوع هولوکاست را خود افراد مرتبط با آن فراموش کرده بودند اما این عزیزان این موضوع را رها نمی‌کردند. در زمینه اقتصادی در دولت قبل طوری عمل شده بود که وابستگی ایران را به همان استکباری که خودشان می‌گفتند، بیشتر می‌شد. وی با بیان اینکه آن میزان هزینه‌کرد دلار نفتی برای خلق تولید ناخالص ملی طی سال‌های ۸۴ تا ۹۲ بی‌سابقه‌ترین سطح فساد و ناکارآمدی در ۵۰ سال اخیر را رقم زد، گفت: از سال ۸۴ تا امروز دائم می‌گوییم ایاکاش به رشد هشت درصدی برسیم و اینجاست که تفاوت نزول ۴۰۰ درصدی از دوران اصلاحات را می‌فهمیم. اگر در حال حاضر علم‌محوری و تولیدمحوری را به همان اندازه دوران اصلاحات داشته باشیم، عملکردمان ۴۰۰ درصد بهبود می‌یافت. عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی خاطرنشان کرد: یکی از مسایل بنیادی ما که بعد از انقلاب تقریباً هر شیوه‌ای برای حل آن در دستور کار قرار گرفته است، پیوند ساخت دانی و ساخت عمل است. تمام استانداردها، تعاریفات، موعظه‌ها و... در دستور کار برای این پیوند قرار گرفته اما این مساله یعنی جدایی دانی از عمل به قوت باقی است.

پیوند علم و صنعت

مومنی با بیان اینکه پیوند زدن علم و صنعت باید به شکل بنیادی مورد توجه قرار گیرد، یادآور شد: باید این موضوع را از دیدگاه توسعه و توسعه‌نیافتگی نگاه کنیم. شاید از زاویه صورت‌بندی نظری این ماجرا به نکته‌هایی برسیم که در نگاه چشم‌های غیرمسلح مساله اساسی در نظر قرار نمی‌گیرد. وی ادامه داد: وقتی مساله را در مسایل توسعه‌ای نگاه کنیم، می‌بینیم که دو موضوع همراستایی منافع فردی با منافع جمعی و همراستایی ملاحظات کوتاه‌مدت با ملاحظات بلندمدت مطرح می‌شود. عضو موسسه دین و اقتصاد اضافه کرد: همچنین اقدامات کوتاه‌مدت در ایران همراستایی با ملاحظات بلندمدت ندارد و فقط در دو حالت می‌شود این دو مورد همراستا باشد به این شکل که در فرآیندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع باید علم فصل‌الخطاب باشد. وی با بیان اینکه در اقتصاد می‌گوییم دانی یک نهادی است که در آن استهلاک وجود ندارد، عنوان کرد: در همه نهادها مساله حیاتی مساله کمیابی است اما در علم و دانی مساله وفور آن است اما باید توجه داشت علم لازم است اما کافی نیست. باید زور اجتماعی علم از زور غیر علم بیشتر باشد و این یک گرفتاری بزرگ است که زور علم از زور غیر علم کمتر است. علم باید محور باشد و متاسفانه در این زمینه نسبت آنچه که تصور ماست و آنچه در دنیای واقعی وجود دارد، بسیار پرفاصله است. وی تصریح کرد: ایران یکی از فاجعه‌آمیزترین اوضاع و احوال را درخصوص خلق ارزش‌افزوده توسط علم دارد. متاسفانه همیشه در ایران ظواهر شکل و شمایل بیش از حد مورد توجه قرار می‌گیرد.

عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی یادآور شد: در حال حاضر جوامع بشری به این جمع‌بندی رسیده‌اند که چهره اصلی خداگونه انسان، خلاقیت آن است و مساله تولید نیز در اقتصاد همان شکل دیگر خلاقیت است. وی با بیان اینکه گزینه رقیب خلاقیت را توزیع مجدد می‌گویند، عنوان کرد: توزیع مجدد یعنی چیزی که خلق شده و موجود است، مجدداً اجرا و توزیع شود. توزیع مجدد می‌تواند بحران‌آفرینی کند و به شکل رانت، ربا و فساد ایجاد شود. مومنی ادامه داد: در جامعه‌ای که عده‌ای زور بیشتری دارند، چیزی را خلق نمی‌کنند اما قدرت جابه‌جا کردن آن را دارند. وقتی توزیع مجدد در جامعه بیش از حد بسط پیدا کند، بقای جامعه تهدید می‌شود. بحران کمیابی تشدید شده و به دنبال آن رقابت‌ها به شکل حذفی و مخرب پیش می‌رود به طوری که الگوی جامعه به سمت ستیز رفته و هرکسی که دست بیندازد برای دارایی باید دیگری را حذف کند. عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی اضافه کرد: در دنیا به اقتصاددانان جایزه نوبل می‌دهند چون در حال حاضر دغدغه آنان امنیت حقوق مالکیت است اما در کشور ما هنوز بحران حادی مانند زمین‌خواری وجود دارد و هنوز برای دارایی‌های ملموس خود مشکل داریم.

تعرض به حقوق افراد

مومنی ادامه داد: در مقایسه با پاکستان، افغانستان، سوریه و عراق کشور ما از امنیت بالایی برخوردار است اما با وجود این امنیت کسی حاضر به سرمایه‌گذاری تولیدی نیست. بیش از ۹۰ درصد از بنگاه‌های اقتصادی یک نفره اداره می‌شود و اگر امنیت داشتیم، این فرهنگ منحط‌گرایی و فردی وجود نداشت. امروز در بازار همه شراکت را مساله نامیمونی می‌دانند. وی با بیان اینکه در حال حاضر بیش از دو دهه است که متوسط نرخ بهره در ایران سه تا پنج برابر میانگین جهانی است، گفت: در حال حاضر بخش‌های غیررسمی بسیار گسترش یافته که این موضوع یکی از شیوه‌های تعرض به حقوق افراد است. این کارشناس مسایل اقتصادی با بیان اینکه بانک مرکزی در سال ۹۱ عنوان کرد که بازار رسمی پول فقط می‌تواند یک‌چهارم نیازهای مالی تولیدکنندگان را پاسخگو باشد، تصریح کرد: در چند سال اخیر هفت هزار بنگاه تولیدی تعطیل شد و یک نفر اعتراض نکرد. این درحالی است که زمانی که برای طلافروشان ارزش‌افزوده در نظر گرفته بودند، دولت با اعتراض فراوانی روبه‌رو شده و کلاً اجرای قانون ارزش‌افزوده برای طلافروش‌ها به صورت غیرقانونی متوقف شد. مومنی خاطرنشان کرد: حلقه وصل تولیدمحوری و توسعه‌محوری، امنیت حقوق مالکیت است. همچنین علم و تولید در ایران زور کافی ندارند و پشتیبانی هم نمی‌شوند.

روزنامه دنیای اقتصاد / شنبه ۹۵/۰۹/۲۰ شماره ۳۹۳۹ صفحه ۳

«دنیای اقتصاد» دو سناریو کاهش صدور جواز تاسیس برای صنایع را بررسی کرد

سکته پاییزه سرمایه‌گذاری صنعتی

دنیای اقتصاد: اخذ جواز صنعتی در اولین ماه پاییز با افت ۱۷/۵ درصدی مواجه شد. روندی که فعالان صنعتی دوسناریو را برای آن مطرح می‌کنند. عرف تغییر در روند صدور جواز با شروع نیمه دوم سال جاری یکی از دلایلی است که برخی از فعالان این بخش این افت را به آن نسبت می‌دهند و تصمیم وزارت صنعت، معدن و تجارت برای اقتصادی کردن برخی از صنایع و در نظر گرفتن سه پیش شرط برای صدور جواز تاسیس دیگر سناریویی است که فعالان صنعتی این افت را به آن نسبت می‌دهند. براساس دستورالعمل جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت «داشتن توان رقابتی، توانایی برندسازی و توجیه اقتصادی» سه شرطی است که این وزارتخانه صدور جواز صنعتی را مشروط به آنها کرده است. به گفته فعالان صنعتی در سال‌های اخیر صدور جواز تاسیس صنعتی بدون در نظر گرفتن توان واحدهای تولیدی متقاضی موجب شده تا بسیاری از واحدهای تولیدی توان رقابتی نداشته باشند و این دستورالعمل در راستای ایجاد توان رقابتی و اقتصادی کردن صنایع در نظر گرفته شده است. آمارهای اعلام شده در حالی از افت روند صدور جواز تاسیس در مهر سال جاری حکایت دارد که در تمام ماه‌های نیمه نخست سال جاری شاهد رشد صدور جواز تاسیس بوده‌ایم و این امر موجب شده تا در ۶ ماه منتهی به شهریورماه نسبت به مدت مشابه سال قبل روند صدور جواز تاسیس در حدود ۴ درصد رشد داشته باشد.

روند صدور مجوزهای صنعتی

آمار مذکور بیانگر آن است که در ۷ ماه منتهی به مهر، در مجموع ۹ هزار و ۲۴۰ فقره جواز تاسیس صنعتی در کشور صادر شد که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد بیش از ۳ درصدی را تجربه کرده است. رشد صدور جواز تاسیس

در ۷ ماه منتهی به مهر ماه در حالی است که جوازهای تاسیس صادره در مهر برابر با هزار و ۲۶۹ فقره بوده که در مقایسه با هزار و ۵۲۸ فقره جواز تاسیس صادر شده در شهریور ماه، شاهد افت ۱۷/۵ درصدی در این بخش بوده‌ایم. سیر افت در صدور جوازهای تاسیس در مدت زمان مورد بررسی به پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی نیز سرایت کرده به طوری که در مدت زمان مورد بررسی صدور پروانه بهره‌برداری نیز با افت نزدیک به ۱۷ درصد همراه بوده است. براساس آمار اعلام شده در مهرماه سال جاری در مجموع ۴۲۷ فقره پروانه بهره‌برداری صادر شده است این در حالی است که پروانه بهره‌برداری صادره در شهریور ماه برابر با ۵۱۴ فقره بوده است. افت روند صدور جواز تاسیس در مهرماه نسبت به شهریور ماه در حالی است که در هفت ماه منتهی به مهر ماه این بخش رشد بیش از ۲ درصدی را تجربه کرده که به دلیل روند مثبت صدور جواز تاسیس در نیمه نخست سال جاری بوده است. علاوه بر صدور جواز تاسیس در مدت زمان مورد بررسی سرمایه پیش‌بینی شده برای این دو بخش نیز افت داشته است. براساس آمار اعلام‌شده در مهر ماه سال جاری در مجموع بیش از ۴۹ هزار میلیارد ریال سرمایه برای جواز تاسیس پیش‌بینی شده که این رقم در مقایسه با نزدیک به ۹۷ هزار میلیارد ریال سرمایه‌گذاری پیش‌بینی‌شده در شهریور ماه سال جاری افتی در حدود ۴۹ درصد داشته است. افت سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده برای جوازهای تاسیس صنعتی صادره در مهر ماه سال جاری در حالی است که در هفت ماه نخست سال جاری سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده نسبت به مدت زمان مشابه سال قبل برای این بخش رشد نزدیک به ۱۸ درصد را ثبت کرده است.

از سوی دیگر در مدت زمان مورد بررسی، پروانه بهره‌برداری صنعتی نیز از افت سرمایه‌گذاری محقق شده بی‌نصیب نبوده و این بخش نیز در مهرماه سال جاری نسبت به ماه قبل افتی نزدیک به ۵۵ درصد را تجربه کرده است. افت سرمایه‌گذاری صورت گرفته برای پروانه‌های بهره‌برداری صادره در مهرماه امسال در حالی است که براساس آمار اعلام‌شده، سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته در این بخش در هفت‌ماه نخست سال جاری امسال نزدیک به ۱۵۲ هزار میلیارد ریال بوده است که این میزان سرمایه‌گذاری از رشد نزدیک به ۹۹ درصدی سرمایه‌گذاری برای پروانه‌های بهره‌برداری صادره در هفت ماه منتهی به مهر ماه حکایت دارد. علاوه بر افت در صدور جواز تاسیس و پروانه بهره‌برداری در مهر ماه سال جاری، صدور جوازهای معدنی صادره نیز در این مدت با افت همراه بوده است. براساس آمار اعلام شده در مهرماه سال جاری در مجموع ۷۳ فقره جواز برای پروانه اکتشاف صادر شده است که در مقایسه با ماه قبل در این بخش شاهد افت بیش از ۵ درصدی بوده‌ایم. مجوزهای صادره برای گواهی اکتشاف مهرماه سال جاری نیز از افت بی‌نصیب نبوده به طوری که در این مدت در مجموع ۳۲ فقره مجوز برای گواهی اکتشاف صادر شده است که نسبت به شهریور ماه سال جاری افتی بیش از ۲۷ درصد را تجربه کرده است.

این آمار همچنین حکایت از آن دارد که در مهرماه سال جاری پروانه بهره‌برداری معدنی نیز برابر با ۶۵ فقره بوده که در مقایسه با شهریور ماه سال جاری این بخش نیز افتی ۱/۵ درصدی را تجربه کرده است. آمارهای اعلام شده همچنین حکایت از آن دارد که در هفت ماه منتهی به مهرماه سال جاری در مجموع ۹ هزار و ۲۴۰ فقره جواز تاسیس با سرمایه بیش از ۸۰۷ هزار میلیارد ریالی صادر شده است و برای این تعداد جواز صنعتی صادره اشتغال ۲۰۲ هزار و ۷۰۵ نفری پیش‌بینی شده است که این میزان پیش‌بینی اشتغال نسبت به مدت مشابه سال قبل افتی ۳ درصدی داشته است.

از سوی دیگر مقایسه این آمار حکایت از آن دارد که در هفت ماه منتهی به مهرماه سال جاری متوسط پیش‌بینی سرمایه‌گذاری برای ایجاد یک شغل برابر با ۴ میلیارد ریال بوده که نسبت به ۳/۳ میلیارد ریال مدت مشابه سال قبل برای ایجاد شغل شاهد رشد ۲۲ درصدی بوده‌ایم. براساس این گزارش در هفت ماه منتهی به مهرماه سال جاری بیشترین تعداد جوازهای صادره به استان‌های یزد با ۸۷۷ فقره جواز و استان خراسان رضوی با ۸۴۴ فقره جواز تاسیس اختصاص داشته است.